

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
rezen pondelike in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnistva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

SDS in Ljubljana.

»Jutro« se je spomnilo te dni na Ljubljano in toži, da se dr. Korošec zanj ne zanima, da ni zanj ničesar dosegel, da se sploh zanj ne zmeni. Tako toži dr. Žerjav, ki tako neskončno ljubi Ljubljano. Našel pa bo v Ljubljani le malo tepcev, ki bi mu verjeli.

Ljubljana prav tako dobro ve kakor vsa dežela, da ni v Belgradu marljivejšega kluba kakor je Jugoslovanski klub s svojim načelnikom. Dasi je v opoziciji, je z velikim osebnim vplivom, moralnim pritiskom in stvarnim delom v parlamentu dosegel vse, kar se v belgrajskem političnem ozračju danes sploh doseči da. Da pa ne doseže več, to je kriv Pašičev režim, ki ga baš dr. Žerjav najbolj podpira. Ta gospod in njegova stranka nosita vso odgovornost za to, da belgrajska vlada ne skrbi ne za Ljubljano ne za Slovenijo v obče, kakor bi morala.

Saj je dr. Žerjav opetovano dal izraza političnemu načelu svoje stranke, da le-ta skrbi samo za svoje pristaše. »Jutro« dan za dnevom pridiga to politično moralo, da je vse, kar vladajoči režim stori ali ne stori za državljanke, le nagrada ali pa kazen za to, komu so oddali svoje glasove. Od vlade sme državljan po političnih principih SDS kaj zahtevati le, če jo je volil; če ne, je, kakor tisk gg. Pribečeviča in Žerjava vsak dan zabučuje, eo ipso protidržaven element, ki ničesar ne zasluži. Ta princip je SDS tudi vsakokrat, kadar je bila na vladi, z brezobzirno doslednostjo izvajala. Njen tisk je oznanjal bojkot celo proti posameznim trgovcem v Ljubljani, ki ne trobijo v demokratični rog. SDS pa je proglasila političen bojkot nad Slovenijo sploh, ker ne voli Žerjava in njegovih prijateljev, in zato imamo od Pašičevega režima postavljene nad nas demokratsko trojico Baltiča, Pirkmajerja in Šavnikarja, da bi nas naučili ponižnosti in pokorščine v robskem strahu in trepetu. Zato se iz nas iztiskujejo taki strašni davki, da bi popleknil pred centralističnim režimom, kojega najzvestejši predstavitelj v Sloveniji je dr. Žerjav. Dokler tega ne storimo, nimata ne Ljubljana ne Slovenija od države kaj prida pričakovati.

Zato je »Jutrovo« ogorčenje, da je Ljubljana prikrajšana, običajna demokratska hinavščina. Samostojna demokratska stranka je tista, ki je režimu sugerirala, naj Ljubljano s Slovenijo vred izstrada, kar početa pod Pašičev Žerjavov pantofelj. Zato Ljubljana ne dobi posojila, se ne izvršujejo melioracijska dela, ne gradi država stanovanj niti ne podpira mesta v to svrhu, leze paše glavno mesto v beračijo in se morajo njega trije gerenti z Belgradom puliti še celo za kaldrinino, ki Ljubljani po postavi gre. Davčna politika vlade, ki jo izvaja v Sloveniji pristaš samostojne demokratske stranke, najbolj zadene Ljubljano, njene pridobitne in delavske sloje. Za to politiko pa so odgovorni naši centralisti in Pašičevi oprode v ljubljanski SDS kakor so odgovorni tudi za ono politiko, ki ovira v Sloveniji iz »narodnoobrambne« ozirov industrije. Če naši poslanci, na čelu jim dr. Korošec, spričo takega Sloveniji in njeni prestolici sovražnega razpoloženja morejo to ali ono preprečiti, ta ali oni udarec odvrniti ali vsaj omiliti in kakšno ugodnost doseči, so le občudovanja vredni.

Vse, kar pa je SDS dosegla za Ljubljano, je to, da je razen že omenjenega političnega in gospodarskega bojkotiranja Slovenije od strani od nje podpiranega režima, uničila tudi avtonomijo stolnega mesta, samo zato, da bi mogli vladati na magistratu dr. Žerjavovi prijatelji. Razpustila je od ljudstva izvoljeno mestno zastopstvo, ki je po desetletjih liberalnega nrtvila začelo pod spretnim vodstvom rajnega dr. Periča velikopotezno socialno gospodarsko komunalno politiko. Izkvarila je volilni red, za časa orjunaškega divjanja uvedla celo strahovladno in vzdržuje zdaj s pomočjo svojih radikalnih prijateljev v Belgradu gerentstvo, ki ni ljudstvu odgovorno in brez njega dela, kar mu SDS naroča.

To je vaše delo. Zato se vam spodobi o Ljubljani molčati.

KONGRES KATOLIŠKEGA DIJAŠTVA V BOLGARIJI.

Sofija, 12. maja. (Izv.) V Kostencu je bil včeraj otvorjen VI. mednarodni kongres katoliškega dijaštva. Kongresa se udeležujejo zastopniki dijaštva iz vseh evropskih držav. Navzočih je 65 delegatov, ki zastopajo Jugoslavijo, Avstrijo, Ogrsko, Francijo, Rumunsko, Čehoslovansko, Grško, Poljsko in Bolgarsko. Navzoči so tudi ruski emigranti. Kongres se konča 18. t. m.

Generalna stavka na Angleškem končana.

London, 12. maja. (Izv.) Zadnjih 24 ur je delavska stranka neprestano poskušala posredovati, da bi se dosegla pogajanja za sklep miru.

London, 12. maja. (Izv.) Odbor strokovnih organizacij je danes ob 11.45 vodil razgovore z vlado.

London, 12. maja. (Izv.) Ob 1. uri popoldne so uradno razglasili, da je štrajk preklcan. Vsled tega je zavladalo povsod v mestu veliko veselje in se je takoj poglobila velika napetost, ki je bila tu zadnje dni.

London, 12. maja. (Izv.) Dasi je generalna stavka preklicana, bodo rudarji počivali, dokler se ne reši vprašanje njihovih mezd.

London, 12. maja. (Izv.) Minister Herbert Samuel je sprožil vrhovnemu svetu strokov-

nega kongresa spomenico, v kateri pravi, da naj bi se zopet pričela pogajanja in razpravljanje o položaju premožne industrije. Vlada naj bi pa za časa, ki bi bil potreben, dovolila ponovno subvencijo. Priporoča nadalje, da bi ustanovili mezdni urad, v katerem naj bi sedeli zastopniki obeh strank, potem nevtralni prisledniki in pa neodvisen predsednik. Ta mezdni urad naj bi pretresal predloge obeh strank. Plače naj bi se nikdar ne znižale, če ne bi bilo pričakovati, da se bodo izvedli vsi sklepi, ki bi jih napravila komisija glede reorganizacije premožne industrije. Razen tega naj se sestavi tudi odbor, v katerega naj se vpokličejo tudi rudarji in ki bi imel nalogo, da se posvetuje z vlado o vseh zakonskih predlogih, ki se nanašajo na premožno industrijo.

Vojaška vstaja na Poljskem.

Varšava, 12. maja. (Izv.) Ministrski predsednik Witos je ukazal notranjemu ministru, da zapleni vse današnje liste, ki so objavili intervju z generalom Pilsudskim. V intervjuju ostro napada maršal Pilsudski predsednika Witos. Ta odredba je povzročila v mestu veliko vznemirjenje.

Varšava, 12. maja. (Izv.) Po mestnih ulicah in kavarnah so danes raznašali številne letake z napisi: Ne pustimo okraštati Poljske! Zivel Pilsudski! Po mestu so se prirejale demonstracije za Pilsudskega in proti Witosu. Redakcija lista, ki je objavil vest, da se bo uvedlo postopanje proti Pilsudskemu je morala policija zastražiti.

Varšava, 12. maja. (Izv.) Nek. generalu Pilsudskemu blizu stoječ list, je objavil vest, da je nočjo večja tolpa obkolila vilo, kjer stanuje general Pilsudski. Moralo je nastopiti vojaštvo.

Varšava, 12. maja. (Izv.) O vojaškem uporu poročajo še sledeče: Štiri maršalu Pilsudskemu udani polki s 2000 do 2500 možmi so se uprli vladi in so marširali proti glavnemu mestu. Prišlo so do predmestja Prage. Most med Varšavo in Prago je zaprt in ga stražijo vladni udane čete. Državni predsednik in maršal Pilsudski se pogajata, da preprečita meščansko vojsko. Položaj je zelo resen.

Varšava, 12. maja. (Izv.) Predsednik republike je kot vrhovni poveljnik vseh bojnih sil izdal oklic na armado, v kateri jo opozarja na njeno prisego in kliče vse, ki so se spozabili in zanemarili svojo poslušnost, da se takoj povrnejo k disciplini in slede poveljem vojnega ministra.

Varšava, 12. maja. (Izv.) Vlada razglasa, da obvlada položaj, da je v glavnem mestu mirno in da je zadeva urejena.

Nemška vlada odstopila.

Berlin, 12. maja. (Izv.) Centrum je stavil v zbornici sledeči predlog: »S postopanjem vlade v vprašanju državne zastave zbornica ni zadovoljna. Ker je državni predsednik v svojem pismu izjavil, da je treba trdno držati ustavno določene barve in namerava sam to vprašanje končnojavno sporazumno rešiti, sklene državni zbor, da se čimprej vpostavi odbor, ki naj skrbi za rešitev, kakršna bo služila miru in onemogočala omalovaževanje ustavnih državnih barv.«

Berlin, 12. maja. (Izv.) Parlament je danes odklonil predlog za spremembo zastave z 174 proti 163 glasovom. Glasovanja se je vzdržalo 91. poslancev. Nadalje je bil sprejet socialdemokratski predlog za nezaupnico državnemu kanclerju s 176 glasovi proti 164 glasovom. Glasovanja so se vzdržali 104 poslanci. Istotako je bil sprejet demokratski predlog, da se izreče nezaupnica kanclerju, ki je s svojim zadržanjem otežkočil rešitev tega vprašanja in izzval nepotreben konflikt s 176 proti 146 glasovom (103 poslanci so se vzdržali.) Levica je sprejela izid glasovanja

z ploskanjem. Komunisti so klicali naj vlada odstopi. Centrum je po tem glasovanju svoj predlog umaknil.

Berlin, 12. maja. (Izv.) Kakor je zvedelo Društvo nemških založnikov časnikov, je kabinet sklenil podati demisijo v celoti.

Berlin, 12. maja. (Izv.) Kakor poročajo iz društva nemških časniških založnikov, je Hindenburg sprejel demisijo dr. Luthra in je prosil dr. Luthra in njegove tovariše, da vodijo posle dotlej, dokler se ne sestavi nova vlada.

Berlin, 12. maja. (Izv.) Uspeh današnjega glasovanja v popoldanski seji presojajo v splošnem tako, da ga smatrajo kot izraz nezaupanja zgolj do osebe dr. Luthra in ne cellega kabineta. Ker je dr. Stressemann izjavil, da ne prevzame mesta kanclerja, se imenujeta kot kandidata za to mesto poslanca Curtius in Scholtz. Leve republikanske stranke si prizadevajo, da bi ustvarile veliko koalicio, a najbrže ne bodo uspele. Pravtako je malo verjetno, da bi bilo mogoče dosednji kabinet povečati s pritegnitvijo nemških nacionalcev.

Odkrita zarota v Nemčiji.

ZAROTNIKI HOTELI Odstaviti HINDENBURGA IN RAZPUSTITI PARLAMENT. — IMELI SO ŽE SEŠTAVLJENO SVOJO VLADO. —

Bonn, 12. maja. (Izv.) Danes zjutraj so kriminalni uradniki izvedli preiskavo na stanovanju predsednika gospodarske zbornice Lüniga. Policija je odkrila obsežen material o zaroti, ki je nameravala vpostaviti v državi diktaturo. Pripravljeni so bili že odloki, s katerimi se odstavlja državni predsednik in razpušča parlament. Predsednik nove vlade bi bil župan v Lübecku dr. Neumann, Hugenberg

finančni minister, industrijec Wegener notranji minister, general von Möhl vojni minister in dr. Lünig diktator za prehrano.

Berlin, 12. maja. (Izv.) Pri pruskemu ministrskemu predsedniku Braunu se je danes vršila konferenca, ki je razpravljala o uspehih preiskave pri dr. Lünigu. V zvezi s tem je bilo odrejeno zaslišanje obersta Lucka, kateri je bil pozneje pridržan v policijskem zaporu.

Nova poljska vlada.

Varšava, 12. maja. Po šestdnevni vladni krizi je sestavil poslanec Witos sledečo ministrsko listo:

predsednik Witos, notranje senator Stefan Smulski, vojna: general Malezewski, pravda: Riechodski, finance: Zdzichowski, prosveto: Stanisl. Grabski, poljedelstvo dr. Kierknik, trgovina in industrija: Osiecki, železnice: Chondzienski, agrarna reforma: Radwan, vodstvo zunanjega ministrstva: državni tajnik Morawski, vodstvo ministrstva za

javna dela: državni tajnik inž. Rebezynski, vodja ministrstva za delo in socialno skrbstvo: Jankowski. Witos se prizadeva, da pridobi Skrzynskega za zunanje ministrstvo, če bi se to ne posrečilo, prihajata v poštev poslanik v Budimpešti Wielowski in poslanik v Washingtonu Cie. sanowski.

BOJI V MAROKU.

Pariz, 12. maja. (Izv.) Po poročilih iz Rabata in Melille so francoske čete prodrle 10 do 12 km daleč v sovražno ozemlje.

Fotografija dr. Gregorja Žerjava.

Dr. Gregor Žerjav, minister za šume in rude.

Gospodu Momčilu Ninčiču, ministru za zunanje zadeve.

G. minister!

V renško-westfalskem področju Nemčije živi okoli 60.000 naših slovenskih rudarjev. Ti rudarji so organizirani deloma v »Zvezi jugoslovanskih rudarskih udruženj« (njihov predsednik je g. Pavle Bolha), ki vodi nacionalno politiko, deloma v klerikalnem rudarskem društvu, ki ima separatistične cilje. Žal mi je, da Vas moram obvestiti, g. minister, da g. F. Barle, vicekonzul konzulata v Düsseldorfu, po mišljenju klerikalec, ne razume svojih dolžnosti, nego da on z vsemi silami podpira klerikalno udruženje, posebno klerikalnega agitatorja Janeza Kalana, duhovnika, ki je prišel iz Ljubljane. Denar, nabran od nacionalnih Slovencev za siromašne rudarje, uporablja za podporo klerikalnim društvom.

Jaz sicer nimam ničesar proti Barletu, toda mislim, da ni koristen na tem terenu, kjer on pokazuje svoje klerikalno prepričanje, in mi je čast Vas prositi, g. minister, da g. Barleta premestite iz Düsseldorfa in pošljete tja diplomatskega uradnika, ki ni klerikalec, ki razen srbohrvatskega jezika obvlada tudi domači slovenski dialekt.

Izvolite sprejeti...

Belgrad, 14. maja 1925.

Dr. Gregor Žerjav, m. p.

Minister Momčilo Ninčič je napisal a tergo tega pisma sledeče besede:

»Premestiti g. Barleta v ministrstvo v administrativni oddelek. To pismo v njegov dossier, poslati v Düsseldorf po možnosti enega nacionalnega Slovenca. Dr. Ninčič, m. p. 19. maja 1925.

★

Dokument, ki smo ga tu priobčili, je samo ilustracija sodbe, ki jo ima ves pošten slovenski svet o dr. Žerjavu in njegovi čedni družbi. Ta dokument je samo nova podkrepitev, da je dr. Žerjav resnično tak, kakor se je dejansko kazal celo do svojega javnega nastopa, človek brezmejne mrznje in zagreznosti, bolesterne maščevalnosti in naravnost patološke škodoželjnosti. Ali ne veje isti duh iz najvišjega »patriotskega« dejanja tega moža, ki je slučajno prišlo na beli dan? Ali ne govori iz njega ista strupena mrznja, ki je tako karakteristična za ljudi njegove vrste, da iz sebičnih strankarskih razlogov svoj narod pri drugih mogotcih, kjer le morejo brez sramu in vesti obrekujejo in denuncirajo! Pri tem se seveda prav nič ne vprašajo, ali je za to njihovo denunciacijo le trohico podlage. Nič jim ni na tem, da vestnega uradnika izza plota pri njegovem šefu brezvestno oklevetajo, mu vzamejo ugled in ga moralno najhujše oškodujejo. Kaj ve tak človek o idealnem duhovniku, ki se ne briga za sebe in hoče iz najidealnejših verskih motivov ohraniti, utrditi in poglobiti verske ideale v mozh, ki jih je kruta usoda odtrgala od rodne grude in vrgla v temne rove westfalskega premožnega revirja! Poljski rudarji imajo tam svojega duhovnika. Nikomur ne pride blazna misel, da bi te duhovnike in rudarje, ki se tam oklepajo svojih voditeljev, psoval za protidržavne in protinacionalne elemente. Čehi imajo svoje duhovnike, imajo jih Rusini in njihove države podpirajo svoje ljudi.

Pri nas seveda mora biti izjema. Dr. Žerjav izrablja bedo in zapuščenost naših ljudi, da more udariti po poštenih uradnikih in duhovnikih in seveda tudi po svojem narodu. Uporablja klevete, ki jo velikosrbska javnost in njeni eksponenti na ministrskih sedežih tako radi slišijo in s to politično lažjo stopa pred zunanje ministra, dobro vedoč, da je v teh krogih izigral najnesramnejši adut.

To je orožje te koterije proti uradništvu. Slučno orožje uporablja ta klika proti vsem drugim. Ko ne bi imel na vesti nobene druge stvari, kakor ta izbruh najnižkotnejšega denuncianstva, bi zadostovalo, da je dr. Žerjav v obeh vseh duševno svobodnih in kolikaj moralnih ljudi sojen in obsojen, in da se z gnusom obrnejo od te kovačnice denunciantstva! Kateri človek, ki ima kolikaj spoštovanja do samega sebe in ki čuti vsaj nekoliko moške časti v sebi, more se bivati v moralnem močvirju dr. Žerjavovih denuncijacij? Kateri uradnik, ki ima še malo stanovskega ponosa,

se more še družiti z ljudmi, katerim je orožje denunciacija, politična laž?

Da, denunciacija in politična laž sta jim orožje. Ali naj branimo pred klerikalizmom Barleta, ki celo nikdar ni bil pristaš SLS? Ali naj branimo Janeza Kalana, da ne bi bil izročena denarja pravilno uporabljati? To naj opravi Barle in Kalan sam, če se jima zdi to potrebno in če ne smatrate za poniževalno, da bi kakorkoli reagirala na tako nizkotno denunciacijo.

S svojim denunciatoričnim pismom je dr. Zerjav razodel še eno značilno potezo slovenskega liberalizma. Ko denuncira, se tudi hlapčevsko odreka svojemu slovenskemu nacionalizmu. Ali ni moralno pravemu »Jugoslaven« v velesrbi ob veselja zaigrati srce, ko je bral, da zahteva dr. Zerjav novega uradnika, »ki razen srbohrvatskega jezika obvlada tudi naš domači dialekt«. Zakaj ni rajše zahteval človeka, ki obvlada dolenski ali ribniški dialekt? Ali ne bi s to tezo ujedinjenje naroda, ki je srbohrvatski, s srbohrvatskim jezikom še bolj povezal. Poznamo ideale te gospode prav dobro. V takih denunciatoričnih izjavah jih tudi prav nič ne prikrivajo. Le pred široko slovensko javnostjo še slepomajšijo. Upamo, da bo ta dokument večkratnega ministra tudi pomagal razčiščeati po liberalnih frazah okuženo slovensko ozračje.

Važno je še sledeče: Če se dr. Zerjav prav nič ne pomišlja napisati najgubnejšo denunciacijo, kaj je moral govoriti na sejah ministrskega sveta in na še višjih mestih? Ali ni nadel ta človek za svojo življenjsko nalogo, da očrni, ogrdi in poniža velikansko večino slovenskega naroda, tako pretežno večino, da jo moramo upravičeno imenovati slovenski narod, da osovraži slovenski narod pri odločujočih faktorjih te države, da prikaže slovenski narod vsem faktorjem kot protidržaven, protinacionalen in protidinstičen? Odveč bi bilo, če bi hoteli samo spomniti, kako je naslikal vernost našega ljudstva! Če to trdimo, ne izrekamo golih sumničnej, žalibog le konstatiramo suha dejstva. To žalostno vlogo je igral v Belgradu slovenski liberalizem.

Dr. Zerjav pa si naj zapomni: Njegove denunciacije proti posameznim osebam in proti slovenskemu narodu morda služijo trenutek prav dobro njegovi strankarski politiki. Strankarska politika pa še nikoli ni bila zadeva in končni cilj narodnega življenja. Zato bo tudi narod sam, prej nego Zerjav misli, more, izpilit ljudi njegove vrste in to radi tega, ker to zahteva njegova čast in narod se ob svoji uri zaveda svoje časti v vsej globokosti in širokosti, in tedaj neusmiljeno vrši svojo čistilno dolžnost.

Dr. Kulovec, narodni poslanec.

Pred odločitvijo o korupcijskih aferah.

NAPORI PP. — UZUNOVIČ NE KLONI PRED PASIČEM. — ENOTNO STALIŠČE VLADE IN OPOZICIJE. — PASIČ IN PRIBIČEVIČ OSAMLJENA. — PONOVA BREZUSPEŠNA POSREDOVANJA IN SEJA VLADE.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Pozornost vzbujala, da se vršijo pogosti sestanki med Pašičem in Pribičevićem, oziroma med Pribičevićem in Pašičevimi najbližnjimi privrženci. Ti sestanki imajo namen postaviti novo skupino, ki bi bila v opoziciji napram Uzunovičevi vladi in ki bi obenem vodila srbsko fronto proti Hrvatom in sploh proti prežanom. Poleg tega imajo ti sestanki namen, če mogoče še pred razpravo o korupciji ustvariti v parlamentu tak položaj, da bi do merodajne razprave sploh ne prišlo in da bi se na ta način ustvaril precedent, da se kardinalno vprašanje, razčiščevanje s korupcijo, odloži ad infinitum, če ne popolnoma prepreči. Končni cilj tem stalnim posvetovanjem je brez dvoma ta, kako vreči vlado, morda še tekom jutrišnjega dneva in potem z vsemi sredstvi in največjim pritiskom izsiliti za takozvani nacionalni blok novo volilno vlado; oziroma ker zato ni prav nobenih šans, da bi se Pašič in Pribičević sploh kdaj mogla pojaviti na upravi države, delujejo ti ljudje na to, da bi vlado prisilili, da bi razpustila skupščino in razpisala volitve. Na ta način bi se debata o korupciji ne vršila in bi se odložila. Uzunovičeva vlada pa je enotna v mišljenju, da je v interesu ugleda naše države v notranjosti, kakor pred tujim svetom, da se napovedana razprava o korupciji vrši in da odgovori na predložene interpelacije in na vprašanja, da se definitivno konča z gnulobno in pokvarjenostjo, ki so jo ti koruptni elementi uvedli v našo državno upravo.

Če bo Uzunovič v tem vprašanju vztrajal na poštenem stališču, kakor ga zavzemajo danes v parlamentu vsi poštene in protikorupcionistični elementi, potem je seveda jasno, da lahko Uzunovičeva vlada v tem slučaju računa na veliko večino tudi v slučaju, če bi se Pašič in Pribičević odločila za skupni naskok na vlado v skupščini sami, ter bi se s tem javno tudi pred najmerodajnejšimi faktorji pokazala kot zaščitnika korupcije. Nasprotno je razumljivo, da bo opozicija v tem slučaju uravnala svoje stališče z ozirom na interese države in ljudstva. V tej smeri so se tekom današnjega dneva vršili mnogi sestanki. Pašič je Uzunoviču formalno stavil predlog, da naj njegova vlada poda ostavko. Na današnji raz-

pravi, ki se je vršila za časa skupščinske seje, je Uzunovič v sporazumu z vsemi člani vlade ta Pašičev predlog odbil in vztrajal na stališču, da mora interpelacija Davidoviča in Korošca postaviti na dnevni red v petek. Pašič je potem sklical radikalne prvake za popoldne na sejo, da bi na njej načel razpravo o predlogu za prehod na dnevni red po interpelacijski debati. Zanimivo je, da Pašič na to sejo ni prišel in niti ni prišel v parlament. Pač pa je okrog šestih zvečer prišel v predsedništvo vlade, kamor je Uzunovič sklical tudi vse ministre. Pašič je predlagal, da naj se za vse korupcije izvoli samo ena anketa. Vlada pa je na stališču, kakor tudi opozicija, da se konkretni slučaj korupcionističnih dejanj Rade Pašiča ne smejo mešati z ostalimi slučajmi. Konkretne slučaje Rade Pašiča je treba preiskati čimprej in temeljito. Po seji ministrskega sveta niso hoteli ministri dajati nobenih izjav o rezultatu tega sporazumevanja s Pašičem. Vendar pa se zdi po Uzunovičevi izjavi, da je vlada Pašičev predlog odbila.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Danes je imel ministrski svet od 17 do 20 sejo, na kateri je razpravljal o resoluciji, s katero naj bi se zaključila debata o interpelaciji radi korupcijskih afer Rade Pašiča. Priti niso mogli do nobenega sklepa. Zato se sestanejo ministri jutri zopet in bodo nadaljevali razpravo o tem vprašanju.

O tej resoluciji so razpravljali tudi radikalni in radičevci živahno ves dan, a se niso mogli sporazumeti, ker je Pašič trdovratno vztrajal na svojem stališču, da naj se izvoli ena sama anketa o vseh korupcijskih aferah, ki so prišle na dan od 1. 1918. do danes. Tako bi prišla afera Radeta Pašiča kot zadnja na vrsto. Radičevci radi pritiska javnosti Pašičevega predloga niso mogli sprejeti, ampak so se izrekli solidarni s stališčem opozicije, da naj preišče afera Rade Pašiča posebna anketa.

Jutri se sestane radikalni klub. Temu sestanku pripisujejo v političnih krogih veliko važnost, ker pričakujejo, da bo skušal Pašič s pomočjo svojih pristašev doseči, da večina kluba sprejme njegovo stališče in tako prejedica sklepu vlade. Če se Pašiču to posreči, utegne priti jutri do važnih dogodkov.

Opozicija vložila predlog zakona o pobijanju korupcije.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Dopoldne in popoldne so imeli šefi ožjega bloka opozicije sejo. Pri tej priliki so stilizirali pismo, ki so ga poslali predsedništvu narodne skupščine. Pismo se glasi:

»Čast nam je staviti predlog zakona o pobijanju korupcije, ki obsega 39 členov. Vlada Davidoviča je v svoji deklaraciji napovedala, da bo poleg ostalih nujnih zakonskih predlogov predložila tudi zakon o pobijanju korupcije. To svojo slovesno obljubo je izpolnila s predložitvijo zakonskega predloga narodni skupščini 14. oktobra 1924. Narodna skupščina je tedaj sprejela nujnost tega predloga, izvolila odbor in takoj pričela proučevati z veliko nujnostjo ta predlog.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Današnja skupščinska seja se je pričela ob 10 dopoldne. Bila je slabo obiskana in nenavadno monotona, ker so se zadržavali narodni poslanci povečini v kuloarjih in svojih klubih.

Po sprejetju zapisnika zadnje seje in končanih formalnostih je pričela skupščina razpravljati o štirinajstih poročilih odbora za prošnje in pritožbe. O vsaki prošnji se je glasovalo na predlog skupščinskega predsednika poimensko. Skupščina je sprejela vsa poročila z večino glasov.

Prihodnja seja se vrši v petek ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu so interpelacije opozicije o znanih korupcijskih aferah.

RADIČ V BOJU PROTI DR. ŽANIČU IN DR. NIKIČU.

Zagreb, 12. maja. (Izv.) Stjepan Radič je sklenil, da gre jutri v Novo Gradiško in v Požegi. V Novigradiški je bil izvoljen federalist dr. Žanič, v Požegi pa dr. Nikič. V obeh mestih bo imel shode. Kakor pravijo, gre tja z namenom, da izpodkoplje tla dr. Žaniču in dr. Nikiču.

Ostala poročila glej na 7. strani!

Amundsen nad neznano zemljo.

Sedaj se je pa zares začelo. »Norge« je odletela 11. t. m. ob 10.10 zjutraj iz Kraljevega zaliva. Bilo je najlepše vreme, in so rekli: »Sedaj pa pojdimos! Ker je imela »Norge« 6200 litrov bencina s seboj, se je zelo težko dvignila, a nato je lepo odplavala. Posadke ima s seboj 14 mož. Kakor smo mi že opetovano povdarjali, ne gre za to, ali pride kdo na tečaj ali ne, temveč za to, da izvedemo kaj o velikem neznanim prostoru med tečajem in Alasko. Ta prostor meri 1,500.000 do 2,000.000 štirjaskih kilometrov. Imamo pred seboj članek dunajškega geografa Brücknerja, ki isto pravi, kar smo povedali mi. Tudi Brückner meni, da je pač vseeno, ali je bil Peary čisto na tečaju ali ne; važno je le, da je bil blizu tam okoli. Prav tako pravi tudi Amundsen, da je prva njegova naloga raziskovanje neznanih pokrajin med tečajem in Alasko. Kako dolgo bo trajala ekspedicija, sam ne ve. Pripravljeni morajo biti na vse slučaje, zato so vzeli s seboj živila za dva meseca. Amundsen je rekel, da bo trajala ekspedicija kvečjemu 10 do 14 dni. Mislimo pa, če bo veter ugoden, da bodo plaval kar naprej in bodo veseli, če bodo prispeli do Barrova na Alaski. Doslej ima »Norge« tole pot za seboj: Rim—Pulham 1100 kilometrov, Pulham—Oslo 1100 km, Oslo—Gačina 1100 km, Gačina—Vadsö 1400 km, Vadsö—Kingsbay 1200 km, dalje Kingsbay—tečaj 1150 km, od tam do Barrova na Alaski je ca 2090 km.

Byrd in Bennett sta spremljala Amundsenovo eno uro, nakar sta se vrnila. Da Byrd najbrž ne misli leteti na Alasko, nam pove po-

ročilo, da znaša akcijski radij njegovega aeroplana »Josephine Ford« samo 2800 km, da torej ne zadostuje za polet do Alaske, ca 3300 kilometrov. Saj je že tedaj, ko je priletel nazaj na Spitzberge, imel le še prav malo bencina. Amundsen je norveška vlada 17. marca naročila, naj morebitno novo deželo proglasi za norveško last. Menda je imel Byrd od ameriške vlade isto naročilo.

Včeraj ob pol dveh zjutraj je bila »Norge« nad tečajem in je plavala v krogih nad njim. Sedaj bo postala stvar zanimiva. Hitrost do tečaja ca 75 km na uro, glede na obteženost zelo veliko; veter je moral biti torej prav ugoden.

Oslo, 12. maja. (Izv.) Zračna ladja »Norge« je danes ob pol 2. zjutraj preplula severni tečaj.

Rim, 12. maja. (Izv.) Vest, da je »Norge« dospela na severni tečaj, se je bliskoma raznesla po mestu in napravila veliko navdušenje med prebivalstvom, posebno še vsled tega, ker je poveljnik ladje Italijan. Veliko listov je izdalo posebne izdaje.

Berlin, 12. maja. (Izv.) Kakor poročajo listi, je na severnem tečaju Amundsen spustil norveško, Ellersworth angleško, Nobile pa italijansko zastavo.

Rim, 12. maja. (Izv.) Kakor poroča agencija Stefani, je prejel rimski guverner od polkovnika Nobila radio-brzjavko, v kateri pravi Nobile, da plapola zastava, ki mu jo je guverner izročil, danes 12. maja na severnem tečaju.

Krekova mladina.

I. KONGRES KRŠČANSKO SOCIALISTIČNE MLADINE.

Vsem podružnicam in skupinam!

Pripravljalni odbori podružnic in skupin naj pridno agitirajo za naš I. krščansko socialistični kongres.

Podružnice opozarjamo, da vsaka določi dva ali tudi več delegatov za delegatski zbor, ki se bo vršil že v soboto popoldne ob treh.

Za kongresni fond pridno zbirajte, da s tem olajšate delo pripravljavnemu odboru. Za enotne znake, oziroma trakove bo preskrbljeno. Vsaka podružnica kakor tudi skupina naj sporoči centrali, koliko znakov želi. Za hrano in eventualno prenočišče bo preskrbljeno.

Manifestacijsko zborovanje se vrši v veliki dvorani »Narodnega doma« delegatsko zborovanje pa v mali dvorani.

Preskrbljeno je tudi udeležencem za razvedrilo, in sicer: v nedeljo se vrši na Babucu pri g. Janjiču velika delavska veselica z bogatim sporedom, med katerim je tudi srečolov.

Shode in sestanke naj skličejo vse naše organizacije. Na sestankih naj se obrazloži pomen našega kongresa, katerega naj se udeležijo tudi naši starejši delavci in vsi naši somišljeniki.

Plakate in vabila pošljemo vsem podružnicam in skupinam takoj, ko jih prejmemo.

Poverilnice za delegatski zbor, ki se bo vršil v soboto, 12. junija popoldne, pošljemo pravočasno s kongresnimi izkaznicami vred.

Tovariši, tovarišice in vsi naši somišljeniki! Ker nas loči le še kratka doba do kongresa, zato vas pozivljemo: Vsi na delo! Naj se ne najde nikdo med nami, ki se ne bi udeležil prvega našega kongresa, ker bo za nas velike važnosti. Zaupniki naj pridno agitirajo med tovariši in tovarišicami, da bo ta kongres triumf krščansko socialističnega delavstva, da dostojno proslavimo prvi praznik krščanske delavske mladine.

Z združenimi močmi na delo!

Pripravljavni odbor.

Naša politika

△ Občine proti novemu občinskemu zakonu. Na poziv notranjega ministrstva, naj občine podajo svoje pripombe k poslanemu osnutku novega enotnega občinskega zakona, je došlo na notranje ministrstvo že več odgovorov. Značilno je, da so istočasno z odgovorom skoro vse občine vložile oster protest proti ukinitvi občinskih avtonomij, ki jo predvideva zakon.

△ Cicvarič za Pašiča. V članku »Nova situacija« razmotriva znani begrajski Cicvarič, bivši Pribičevićev, sedaj Pašičev zagovornik, položaj, zlasti z ozirom na govor Ljube Davidoviča v Subotici, ki je dejal, da se radikali morajo okleniti Ljube Jovanoviča. Razmotrivajoč politiko zadnjih let pride do zaključka, da če se razbije še radikalna stranka, edina zaščitnica »edinstva in patrijotove«, ne bo »patrijotom« preostalo drugega kot da — obupajo...

△ Samouprava se tolaži. Povodom izvolitve Ljube Jovanoviča za predsednika medparlamentarnega odbora se tolaži »Samouprava«: »Fakt, da je pomagala opozicija Ljubi Jovanoviču, ki ga je radikalna stranka izključila, je najboljši dokaz o breznačelnosti opozicije. Trditev, da bo gotov del radikalov še naprej podpiral Ljubo Jovanoviča in to v drugih važnejših vprašanjih, nima opore. Radikalna stranka je nerazdeljena in enotna. Radičevci so šli pri tem glasovanju gotovo preko določb sporazuma.« Takoj nato pa trdi list, »da radikalna stranka vsled tega ne bo si sta-

vila vprašanja o zvestobi do določb sporazuma, ker je glasovanje za Ljubo Jovanoviča od strani radičevcev bilo njih »lično pitanje«, sporazum pa je stvorjen na političnem polju in bo radikalna stranka pri sporazumu ostala, dokler se bo dalo...«

△ »Samouprava« proti Radiču. Povodom Radičevega govora v Tolisi, kjer se je laskal muslimanom, piše »Samouprava«, da Radič muslimanov ni poznal, ko so pod Madjarsko bili boje za najelementarnejše pravice in za vakufsko imovino, danes pa je preveč sentimentalno navija žice na tamburico, da bi slišal in razumel muslimanski svet v Bosni. Značilno je, da glavni organ radikalne stranke v zadnjem času stalno napada Stjepana Radiča, istočasno pa »svira« pesem o trdnosti bratskega sporazuma med radikali in radičevci.

△ Ljuba Jovanović Dalmaciji. Ljuba Jovanović je poslal dalmatinskim prijateljem sledeči brzjav: »Prijateljem Kotorčanom in Dubrovničanom, ki hočete pomagati meni in prijateljem, ki branimo čast in interese naroda pred nasiljem in nepoštenjem, pošiljam srčne pozdrave z zagotovilo, da smo odločni v započetem boju vztrajati do končnega uspeha. Lj. Jovanović«

Beleške

△ Pribičevićeva »Riječ« piše: Medjutim falzifikatori narodne volje ne niso ništa bolji od falzifikatora novčanica. Falzifikator je za osudu, pa ma što falzifikuje. Malo pozno se spomni »Riječ« falzifikovanja narodne volje za časa volitev pod PP režimom, vendar je ta lastna obtožba, če prihaja iz odkritega srca, le en korak k poboljšanju.

△ Dobra lekcija. Zagrebški »Obzor« toži: »Pri Hrvatih se je izgubila stalna politična linija in vodilna misel, ker smo se v politiki predali ekstremom. Mi znamo biti ali madžaroni, ali na skrajni levici ali na skrajni desnici. Kaj ni dovolj žalostno, da so še Hrvati pristaši Pašiča tudi po njegovem govoru v glavnem odboru? Kaj ni dovolj žalostno, da so Hrvati še pristaši Pribičevića? Sedem let so Hrvati bili složni v odporu in tudi z največjim terorjem ni Pašiču uspelo pridobiti si pristašev med Hrvatim.« Mesto pa da »Obzor« trdi, da so Slovenci podpirali srbski šovinizem, in ne pove, da so to storili le elementi, kakršne ima tudi hrvatski narod, naj bi pristavil raje še eno »dovolj žalostno«, da se je kljub »dovolj žalostnim« ekstremom tudi »Obzor« ogreval za res dovolj žalostno Radičev ekstremnost.

△ Eno in isto. »Jutro« primerja g. Radiča z g. Pribičevićem, kako sta delala kot prosvetna ministra, in piše, da je pod Radičem cvetelo v ministrstvu prosvete najgrše partizanstvo oziroma strankarstvo. Tudi Pribičeviću se je to očitalo, a razlika med njim in Radičem je ta, da je Pribičević nastopal v interesu zaščite države, Radič pa v interesu svoje stranke ter razkroja in boljševiziranja države. — Prvič je že to dovolj, da »Jutro« prizna, da je tudi g. Pribičević kot prosvetni minister uganjal partizanstvo, kar dokazuje, da med njim in g. Radičem v tem pogledu ni prav nobene razlike. Drugič pa tudi pretveza, češ, da je delal to »v interesu zaščite države«, g. Pribičevića prav nič ne opravičuje in bi z isto pravico lahko trdil tudi g. Radič o sebi, da je delal le v interesu države. Ker če dolži »Jutro« g. Radiča, da je delal na razkroju in boljševiziranju države, ni to še noben dokaz, da je g. Pribičević delal na zaščiti države. Isto je g. Radič nešteto krat očitati tudi PP režimu, namreč da so njegove metode boljševizem od zgoraj. Fakt je torej, da sta tako g. Radič kot g. Pribičević v ministrstvu prosvete prakticirala strankarstvo, in si zato lahko podasta roko.

Kaj se godi doma

I. prosvetni dan v št. Vidu nad Ljubljano

Zastopniki društev naj se takoj po prihodu vlakov priglase v pisarni pripravljavnega odbora s priglasi za kosila, kjer dobe legitimacije. Kosilo stane Din 10, obenem pa naj tudi sporoče število udeležencev, da dobe legitimacije za polovično ovržnjo. Vsak udeleženec kupi cel vozni listek, žigosan od postaje št. Vid-Vižmarje, kar velja tudi za povratek.

Prosimo, da se udeleženci natančno držijo navodil rediteljev, ker le tako bo šlo v redu in v zadovoljnost udeležencev. Orlovski odseki in orliški krožki, udeležite se prireditve z zastavami!

Pevci! Skušnja za dopoldansko petje v cerkveni dvorani (nasproti cerkve) ob 8 zjutraj.

I. govor dr. Breclja se vrši ob 8 zjutraj v dvorani Ljudskega doma.

Avto bo vozil v soboto ob 5., 6., 7., 10., 11., 12., v nedeljo pa od pol sedmih zjutraj vsake pol ure.

Pripravljavni odbor.

Odklanjamo!

Maribor, 12. maja.

Ni še dolgo tega, kar je »Jutro« prav neokusno napadlo slovensko ljudstvo, ker za svoje cerkvene potrebščine raje daruje, kakor pa je to »Jutro« vseč. In konečno so prostovoljni darovi — prostovoljni in star pregovor pravi: »Kar si kdo izprosi, to lahko nosi.« Drugače pa je z izsiljevanjem. Ti potrebuješ karkoli, moraš kupiti, a te prisiliš, da prispevaš, za kar nočeš prispevati! Tako kar najodločneje odklanjamo usiljevanje vžigalic v korist Jugoslovanskega sokolskega savezu, kar se posebno po nekaterih trafikah v Mariboru dogaja. Te vžigalice nosijo v enem oglu državni grb, v drugem sokolskega. V sredini je v cirilici in latinici napis: Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nato še zaloga tvornice Ruše v korist Jugoslovanskega sokolskega savezu. Spodaj pa debeli napis: Domovini — Zdravo. Sokol je privatno društvo kot Oreč, Svoboda itd. Vsa društva so po ustavi enako pravna. Odkod torej ta prednost Sokola? Znano nam je, da ni niti Jug. Matici, ki je splošno narodna organizacija niti kakemu drugemu splošnemu društvu uspelo, da bi si tem potom iskala dohodkov. Sokol pa, ki ni nobena splošnomatodna, ampak čisto strankarska ustanova, se sme usiljevati potom blaga državne trošarine. Mi odklanjamo to usiljevanje zasebnega društva Jug sok. saveza potom zatrosanjenih življenjskih potrebščini!

Pobiranje davkov v Primorju.

Primorci se še vedno ne morejo sprijazniti z italijanskim davčnim sistemom. Res da jih tišči davčno breme z vso silo k tlom, res da italijanske vlade niso nikdar upoštevale obupnih gospodarskih razmer, za katere je spravila vojne posebno gorško deželo, a Primorci se kljub temu ne pritožujejo toliko nad težo davkov samih kakor nad načinom pobiranja. V gospodarstvu, pa naj bo še tako majhno, je treba računati in računati, trgovci pravijo, da je treba napraviti proračun. A kako naj primorski kmet gospodari, ko nikdar ne ve, koliko davkov bo moral plačati med letom, ne ve tudi, kateri davek je že pravzaprav plačal, in katerega še mora plačati. Tiskovine, celo davčne tiskovine, so samo italijanske! Kako naj kmet kontrolira, kaj je plačal in česa ni plačal? Za vsako malenkost mora na županstvo pojasniti ali pa drugje poiskati človeka, ki zna italijansko. Ko je davek plačal, se vrača domov z eno skrbjo manj; a celo pot študira, kako dobro bo shranil pobotnico, da ja mu ne bo treba plačati vnovič davka. Pobotnico hrani skrbno ločeno od drugih uradnih papirjev,

ki so seveda vsi sestavljeni v italijanščini, da bi se ne zamešala. Mnogi kmetje si pomagajo z barvami... in si zapomnijo: ta papir bele barve je vabilo na sodniško razpravo, ona velika pola za vojno odškodnino, mali listič rdečkaste barve... pobotnica za plačane davke... Kakor v času analfabetstva! Končno se zgodi, da kmet pozabi na barve in zavrže ravno pobotnico o plačanih davkih. Pa pride davkar. Dogodek v Koritnici, kjer je davkar v spremstvu orožnikov zahteval od neke vdove, naj še enkrat plača že plačani davek (o tem je že poročal »Slovenec«), ni izločen. Nered je prišel tu že v navado in celo neki policijski komisar je priznal na zborovanju nekega davčnega konsorcija, da je treba nered odpraviti. Včasih se kmetu, ki je že plačal davek, pripeti, da mu davkar zarubi recimo prašiča; kmet protestira s pobotnico v rokah. Ne pomaga nič. Pozneje se izkaže, da ga je davkar zamenjal z drugim kmetom; izkaže se pravica, a kmetu ne vrne več nikdo stroškov za izvršitev sekvestra, nikdo mu ne plača poti na davčni urad.

Največ teh nerednosti se dogaja, ker je pobiranje davkov izročeno zasebnim davčnim konzorcijem, med tem ko davek odmerijo državni finančni uradi. Zasebni konzorciji dobijo za delo gotov odstotek. Ti konzorciji iztirjujejo davke slepo na podlagi davčnih seznamov, ki jih prejmejo od državne finance in ki so polni pomet. Ako hočeš davkarju dokazati, da se moti, pa ti zabrusi: »Ruolo (seznam) pravi tako!«

Pravijo, da nameravajo davčne oblasti na predlog nekega slovenskega kmetijskega izvedenca uvesti majhne knjižice, ki bodo vsebovale seznam vseh davkov; v tej knjižici bo davčni uradnik potrdil sproti plačilo davka. Predlog je gotovo praktičen; treba je le, da se tudi izvede.

Nove orgle v Ptuj.

Akcijska orglarska družba »Cecilijs« je v mirotirski cerkvi v Ptuj postavila nove orgle, ki so opremljene z vsemi modernimi sredstvi naše dobe, tako da jih je pač vredno opisati. Že zunanjsčina je jako prikupljiva. Dve omari, belo pleskani, primerne pozlačeni s šestimi prospekti, vmes eleganten igralnik iz ameriškega hrastovega lesa. Dva manuala, pedal, desetine registrov na drugim manualu v dolgi, lahko pregledni vrsti, zbiralniki pod prvo klaviaturo in pri nogah generalcrescendo in pogon za šaluzije. Drugi manual je namreč razen flautinega principala ves v šaluzijah, ki se odpirajo in zapirajo in tako narašča in pojemajo moč. — Orgle imajo 25 pojčih in dva kombinirana registra, med temi tri jezičnike; mikstura drugega manuala je razpletena na tri registre: kvintna flauta, piccolo in terca. Terca v zvezi z bordunom daje zvonke glasove, ki presenečajo vsacega poslušalca. Basmelodija nadomestuje igro s pedalom, prosta kombinacija tvori nekako tretji manual. Avtomatični preokret skrbi za primeren pedal v obeh manualih. Električni ventilator producira sapno silo, ki meri 85 mm, za igralnik 5 mm več, zategadelj je funkcija bliskovita. Lahko se pa meh požeane tudi z nogo. Štirje razdiralci (beli gumbi) razveljavijo vse registre. Intonacija je cerkvi primerna, značilna. II. manual ima celo vrsto najnežnejših glasov, toni so po celi klaviaturi lepo zenačeni, učinek v podrobnostih presenetljiv, v celoti mogočen. — Orgle so v vsakem pogledu prvovrstne in zaupanje, ki ga je stavilo cerkveno predstojništvo v trdiko, se je izkazalo popolnoma za opravljeno.

Z blagoslovom orgel je bil sklenjen dvojni koncert, prvi ob pol 4 popoldne za okolice, drugi ob 8 zvečer za meščane. Obakrat je bila cerkev napolnjena. G. Premrl je igral štiri komade na orglah z virtuozno spretnostjo in izbranimi registri. P. Kamilo Kolb je krasno pel tri točke od Bacha, Dugana in sebe. Napolnil je s svojim kremenitim glasom celo cerkev in položil v speve celo svojo lepo dušo. Ptujsko pevsko društvo je pelo tri mešane zборе (Premrl, dr. Kimovec, Sattner), lahko rečem dovršeno in z umetnim razumevanjem.

Take slavnosti ob blagoslavljanju orgel še ni bilo zlepo; bil je res dan, ki ga je Bog naredil. Obenem je bil to dokaz, kako lepo se goji pesem in glasba v nas Slovincih. Bog nam ohrani naše ideale!

Uboj in nesreča pri Sv. Bolfenku v Slov. gor.

V noči od sobote na nedeljo se je izvršil v Brezovčaku, župnija Sv. Bolfenk pri Središču zločin, ki se v teh krajih ni zgodil že bogzna koliko let.

V Brezovčaku je imel Leopold Prater vinograd. Pri vinogradu je vinčarija in pivnica. Polde Prater je bil človek vedno vesele narave in dobričina, kakor njegov rajni oče, znani pesnik iz Vondranec. Poldek je hodil vsak dan v pivnico na kupico, in sicer ob vsakem vremenu. Po svoji stari navadi ga je zanesla pot v svoj vinograd v noči od zadnje sobote na nedeljo.

Ko se je približal pivnici, je našel v njej dve dekleti in dva fanta. Cela družba se je veselo zabavala in pila njegovo vince. Poldeta je ta usiljivi obisk razkačel, hotel je dati duška upravičeni nevolji in je očital drznim gostom tatvino.

Družba pa se je zagnala v gospodarja in ga zaklala kakor žival. Glavo so mu tako razbili, da ni poznati, kdo da je bil ubiti. Spoznali so ga le po obleki.

Ubiti Polde je namreč zgubil pred tedni ključ od pivnice in tega je našla domača dekla, rodom iz Hrvaške, stara 20 let. Najdenega ključa ni vrnila gospodarju, ampak ga je obdržala zase in ga je uporabljala za gašenje lastne žeje in svojih prijateljev. V že omenjeni noči je povabila Poldetova dekla v pivnico svojo prijateljico Ano Trstenjak iz Godenincev in dva fanta Franca in Martina Ivanuša iz Salovec pri Središču. Od fantov je star eden 18 in drugi 19 let ter sta bila ljubčka zgoraj omenjenih deklet. To mladostno zločinsko družbo je bolfanka žandarmerija aretirala, predala v zapore ormoškega sodišča, kjer so priznali nečloveški zločin.

Uboj priljubljenega Praterja je razburil celo župnijo Sv. Bolfenk, ki je na glasu, da je miroljubna.

Zadnji petek pa se je doigrala pri Sv. Bolfenku na Kozu ta le nesreča: V petek popoldne je razsajala nad Bolfenkom huda nevihta z nalivom in gromom. Strela je udarila v hišo posestnika Mirka Kolarič v Jastrebcih. V sobi je bila na obisku Ana Kolarič, ki je obležala pri udarcu strele pri priti mrtva. Na srečo so bili domači otroci v šoli, sicer bi bil zahteval udar strele še več smrtnih žrtvi.

Neurje s točo v ljutomersko-ormoških goricah.

Ljutomersko-ormoške gorice je obiskalo 6. t. m. zvečer in 7. t. m. opoldne močno neurje s točo. Toča je težko poškodovala veliki del Ljutomersko-ormoških goric. Zalosten je pogled na gorice, kjer so bili na trtjah lepi ter dolgi poganjki, a sta jih vihar in toča potrgala ter oklestila na tla. Ravno v najlepših legah, kjer raste najboljša kapljica, je uničen cel letošnji pridelok, ki je obetal obilnost. Letošnje zgodnje nevihte s točo obetajo od davkov izmoganim vinogradnikom hude čase.

Mestna hranilnica v Mariboru.

Iz Maribora izvemo, da je bila imenovana posebna komisija, ki bo pregledala delovanje Mestne hranilnice, da se javnost pouči o dejanskem stanju. Komisija se je sestavila na ta način, da je zastopana vsaka stranka. V komisiji so: Mons. dr. Jerovšek, Julius Pirhammer, Tumpej, Kovačič, Planinšek. Kot strokovnjak v posojilničnih poslih je dodeljen komisiji kom. ravnatelj električnega podjetja g. Joža Barle.

Kolesa! samo pri Gorcu

(palača Ljubljanske kreditne banke).

V vsakem tisočnem komadu priznanega gospodinjanskega mila „Gazela“ se nahaja zlatnik za 10 frankov.

Pomnite pa tudi, da je to mila

najboljše med najboljšimi.

Ki je po svoji kakovosti neprekosljivo, v ceni pa nič dražje kot druga mila.

MILO GAZELA

Usoda slovenskega rudarja.

Iz Trbovelj nam poročajo, da se okoli 400 rudarjev pripravlja za izselitev v francoske rudnike. V Trbovljah se mudi nabiralec rudarjev ali kakor pravijo o rudarjih »birmovec« (Werber) za Francosko. Dnevno se jih javi na občini večje število za potne liste. Govori se pa še o redukciji več sto rudarjev, kar seveda tudi pripomore k izseljevanju. Tako se vedno bolj večja število otrok matere Slovenije, ki morajo iz domovine, ki jim ne daje kruha, v tujino.

Lov za nevarnimi subjekti.

Pogon po ljubljanski okolici in predmestjih je napravila celokupna ljubljanska policija z uniformiranimi in civilnimi varnostnimi uslužbenci včeraj med tretjo in četrto uro zjutraj. Po okoliških šupah, v Štepanji vasi, na Viču, Glincah in v mestnem logu so zasačili več skritih postopačev in so jih osem aretirali. V okolici je pomagala policiji tudi žandarmerija. Med aretiranci so našli tudi jako nevarnega tatu, ki se je v zadnjem času bavil posebno s tatvino koles. Ima pa še tudi več drugih grehov nad seboj in je bil že tudi večkrat kaznovan. To je brezposelni pomočnik France Dodič, doma iz Goriške, ki je bil iz Ljubljane kot nevaren tat že policijsko izgnan in ima sploh prepovedan povratek v mesto.

„Ahasver“.

Izgledal je kot Ahasver in vprašal sem ga, kako se piše in pa kdo da je. — Tako je povedal ljubljanski stražnik, ko je pripeljal na stražnico mladega pekovskega vajenca Alojzija Pavčiča. In ko ga je predstavil, so se res vsi smejali. Fant je imel na glavi velik širokokrajen klobuk, ki mu je sedel čez ušesa. Oblečen je bil v dolg širok suknjič in v dolge široke hlače z visoko zavahanimi rokavi in hlačnicami. Na nogah pa je imel stare pošvedrane čevlje velike kot čolne. No in na policiji se je izkazalo, da tič v tej paradi zelo pretkan in nevaren ptilek, ki je bil že večkrat kaznovan radi raznih tatvin in je prišel šele pred kratkim iz trimesečne ječe. Komaj pa je bil prost, je šel takoj zopet krast. Obiskal je svojega bivšega pekovskega mojstra Josipa Škulja v Cirknici in mu je ukradel 22 m kotenine in dežnik. Ko je bil že zunaj hiše, pa se je spomnil, da ima Škulj tudi jako fin kožuh. Pustil je plen za grmovjem in šel nazaj. Toda drugič ga je zalotila dekla, ki je takoj klicala na pomoč. Fant se je tako prestrašil, da je pustil kožuh, platno in dežnik in je urno pobegnil. Odvedel pa je s seboj domačega psa. Nato se je klatil dalj časa po Gorenjskem, kjer se je preživljal samo od beračenja in tatvine, nato pa se je vrnil zopet v Ljubljano. Svojo paradno uniformo, v kateri so ga aretirali, je dobil, kakor pravi sam, od nekega gospoda v dar, česar pa mu ne verjamejo. Pretkana ptiča so oddali sodišču.

Fran Suklje:

Po Sredozemskem morju

III.

V La Valotti na Malti.

26. aprila 1926.

Malta:

»Karadžorže nas je srečno ob 17. uri pripeljal v veliki pristan malteški in napasli smo jugoslovanski izletniki zvedave svoje oči na mogočnih utrdbah ene izmed najsilnejših trdnjav, kar jih ima današnji svet. Divili smo se vzornemu redu, ki ga je Anglež uvedel tudi tukaj in nehoté smo se klanjali gorostasni moči angleške države.

Z broda smo morali v malih barkah na kopno. Peljali so nas do carinarne, a tam smo bili prijetno iznenadeni. Velikopotezni Anglež se ni zmenil za naše potne liste, noben nadležni »financar« ni »špegal« in »vohal« po carinari podvrženem blagu, tako prosto smo se gibali, kakor da bi bili sami pristni malteški domačini. Vstopimo v vspenjačo, ki nas je v skupinah po deset in deset dvignila nad 50 m visoko na »barracca superiore«, velikansko »bastijo«, odkoder se odpira krasen razgled na Malto, celo okolico in pristanišče. In pred moje duševno oko stopile so prikazni zdavna minulih časov! Videl sem prav tik pristana slavno utrbo San Elmo, katero so si l. 1565 Turki osvojili, a stoprav potem, ko je vsa posadka, med njo 120 malteških vitezov v obupnem boju proti turški premoči, umrla junaške

smrti. In navzlic tej izgubi je znal stari veliki mojster malteškega reda, Jean de la Vallette braniti mesto tako dolgo, da so došla ojačenja ter je turški poveljnik Dragut moral opustiti obleganje, ki je stalo življenje tolikim tisočim nevarnikov. Ime slavnega branitelja ostane nesmrtno, po njem so krstili glavno mesto malteškega otoka!

Na bastiji lepi nasadi z bujno vegetacijo! Mnogo sveta, dokaj otrok, med odraslimi več duhovnikov, ki prav uljudno odgovarjajo mojim vprašanjem. Po kratkem odmoru v pripravljene avtomobile in po mestu, da si v naglici ogledamo vsaj nekoliko znamenitosti. Vse nas spominja onih stoletij, kar je tukaj vladal suvereni viteški red malteški (1530 do 1800.) Najprej v sijajno cerkev Sv. Janeza, opremljeno s prelestno lepoto, vsa v mramorju in zlatu, mramornata tla pokrita z grobnimi kamni nad 400 vitezov, grobovi označeni z grbi dotičnih plemenitašev. V kripti pod velikim oltarjem počiva med drugimi tudi bratitelj malteškega otoka La Vallette. Potem v orožarno redovnikov, ki je dejanski muzej lepa zbirka ne le orožja, temveč tudi različnih drugih znamenitosti, kipov, slik, gobelinov. Na nas vse so največji utis napravili prekrasni gobleni, menda iz prvih desetletij 18. veka, francosko delo. Ali tudi s starimi izkopaninami iz punske in rimljanske dobe se ponaša ta kolekcija in živo sem obžaloval, da se je nisem mogel nagledati dodobra, ker odmor v Malti ej bil odmerjen na pičlih šest ur in hiteti je trebal! Peljali smo se skozi mesto, čudili se

bujnemu življenju po mestnih ulicah, najbolj pa občudovali ugledni red, ki ga je vzdrževal angleški »policeman«, brez hrupa, brez nasilstva, z mirno energijo svojega plemena.

In sedaj iz mestnega obzidja vun v »borgot«, kjer je najprej bil sedež malteških vitezov. Dolga vrsta je bila naših avtomobilov, precej nad 20 in ljudska zvedavost je z vidnim zanimanjem sledila našemu sprevodu. Kratek pogled v »katakombe«, o katerih pravijo, da so še iz predpunske dobe in potem v okolico, da si ogledamo tudi vasi in njih prebivalstvo. Pokrajina spominja nekako na naš Kras. Drevja je videti kaj malo, ker vsled prehudih vetrov ne prospera. Sploh pripovedujejo zgodopisci, da je otok Malta, ko ga je cesar Karel V. l. 1530 bil podaril iz rhodiškega otoka pregnanim vitežkim redovnikom, bil povsem gol in neplodovit. Stoprav novi priseljenci so pripeljali od drugod prst po celih ladjah ter tam vstvarjali rodovitno polje. Kamenje so iztržili ter iz njega napravili slinčasto našim Kraševcem, kamenite ograje, le da so tukaj mnogo višje nego pri naših kraških njivah. Polje je videti dokaj dobro obdelano, rastlinstvo seveda daleč pred našim, ječmen povsed v klasju, deloma že rmeno. Akacij v bujnem cvetju, vrtovi naravnost divni. Ko se peljemo skozi ozke vaške ulice, vse prebivalstvo po koncu, da se nagleda naših izletnikov.

Domačini dokaj čvrsti, maltežanke nič kaj napačne, sila karakteristične po svojih »fal-dettah«, edinemu ostanku svoje narodne noše.

Kakor velik plašč si ovija maltežanki okolo glav črno suknjo, a se ne drži glave, temveč jo obdaja v precejšnji oddaljenosti. Tako radeveden sem bil, da sem, šetajoč po mestnih ulicah, s prstmi potipal to čudno pokrivalo ter se uveril, da je s črnim blagom pokrito leseno obločje, odtod njegova nepremičnost. Oprostil sem svojo predznost, toda črnooka Maltežanka se nikakor ni hudovala nad drzovitim tujcem.

V naglem diru smo se vračali ob obali v mesto. To vam je pristan, ali bolje rečeno, cela vrsta prekrasnih pristanišč! V njih celja sredozemska eskadra angleške mornarice, poleg nje tudi oddelek francoskega vojnega brodovlja! Pri Angležih vse v sijajnem redu, torpedovke in podmorski čolni vse v vrstah, tam zunaj, vsaka za se, velikanske bojne oklopnice! In spominjal sem se pri tej priliki gostobesednosti italijanskega Mussolinija, ki sanjari in govoriči o italijanski nadvladi v sredozemskem morju. Le en pogled na to silno moč, združeno v Malti in nehoté se moraš nasmejniti visokodonečim frazam italijanskim. Dokler ima John Bull v svojih rokah svojo Malto, neprecenljivi ključ do Egipta in suezkega prekopa, bode Italijan zastoj oznanjeval bodoči »imperio« v sredozemskem morju!

Vrnemo se uže kasno na večer v sijajno razsvetljeno mesto, v valovanje od ljudske gnječe napolnjenih ulic. Najprej v prodajalne, da se preskrbimo z razglednicami, nato pa — kam? No, kamor se želji Slovenec zateče po napornem izletu. y — krčmo! Poskušali smo

Dnevne novice

★ Najnujnejše prosimo: vrnite stadionske srečke tisti, ki jih nimate namena plačati, da jih oddamo drugam. Stroške, ki jih imate s povrnitvijo, si eventualno zaračunate potem poštne povzetja. Glavno je: takojšnja poravnava ali takojšnje vračilo. Akcijski odbor za Orlovski stadion, Ljubljana, Ljudski dom.

★ Kakor v zadnji zimski dobi so določeni tudi za poletno dobo, to je do 15. oktobra 1926 pri deželnem sodišču in pri okrajnem sodišču v Ljubljani uradne ure na čas od 8 do 12 in od 15 do 18. Stranke se sprejemajo samo dopoldne z izjemo najnujnejših slučajev. — Predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani.

★ Kralj je podpisal ukaz ministrstva za kmetijstvo in vode, s katerim je premeščenih večje število veterinarjev.

★ Vsem, ki bi radi ustanovili brezalkoholno gostilno! V smislu razpisa ministrstva za notranje zadeve z dne 12. aprila 1926, Sl. štev. 1846-26 predpisi pravilnika o gostilnah z dne 15. junija 1925, Ur. l. štev. 268-83 ne veljajo za obratovalnice, v katerih se ne točijo alkoholne pijače (brezalkoholne gostilne, restavracije itd.) ter je take obratovalnice do nadaljnjega koncesionirati po predpisih obrtnega reda. Radi tega je možno nadalje samostojno izvrševanje obrti s pravicami b, f in g § 16. obrtnega reda, t. j. s pravicami oddajati jedila, točiti čaj, kavo, čokolado in druge gorke pijače ter poživila in držati dovoljene igre. Pridobitev take koncesije je zelo lahka ter jo vsem, ki imajo primerne lokale, prav toplo priporočamo. Napraviti je na pristojno obrtno oblast I. stopnje prošnjo, kolekovano s kolekom za 5 Din ter priložiti 20 Din za rešitev. Pridejati je tudi krstni in domovinski list. V kolikor nista ti dve prilogi že kolekovani, ju je kolekovati s koleki po 2 Din. Prošnjo se mora rešiti tekom enega meseca. Ako bi se to v kakem slučaju ne zgodilo, naj se zadeva nemudoma sporoči »Sveti Vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10, ki bo takoj podvzela primerne korake, da se enkrat za vselej prepreči odklonitev takih prošelj. Alkoholne točilnice rastejo kakor gobe po dežju, brez vsake potrebe, kljub protestom posameznih občin. Vzemite v roke sicer nedolžno, a učinkovito orožje: ustanavljajte brezalkoholne gostilne po vsej Sloveniji!

★ Češkoslovaške srečke. Mnogi ljudje se hodijo v naše uredništvo informirati, kaj da je pravzaprav s prodajanjem inozemskih srečk, pred vsem češkoslovaških 2% gradbenih srečk, ki so po raznih službenih objavah prepovedane. Mi smo se zaradi tega informirali v Ljubljani na pristojnem mestu in žalibog ne moremo ljudem povedati nič drugega, kakor da se tudi na pristojnem mestu v Ljubljani v tej zadevi čisto nič ne spoznajo, to pa ne po lastni krivdi, ampak po krivdi belgrajskih merodajnih mest, ki na tozadevna vprašanja in urgence sploh ne odgovorijo. Kdor hoče torej izvedeti, kako je s to stvarjo, mora v Belgradu vprašati, ako tam kaj vedo. Lep primer točnosti in jasnosti naše centralistične uprave!

★ Sprejemi pri velikem županu. Radi odločnosti velikega župana ljubljanske oblasti odpadejo v petek običajni sprejemi strank.

★ Za porotno zasedanje v Ljubljani, ki se prične dne 7. junija, so bili izžrebani: Mehle Jožef, posestnik, Paradišče-Grosuplje. — Knez Andrej, posestnik in gostilničar, Svica-Dobrova. — Pavlič Anton, posestnik, Podgorje. — Peklaj Ivan, posestnik, Podsmreka-Dobrova. — Bitenc Jožef, posestnik in gostilničar, Brod-

St. Vid. — Kastelic Franc, posestnik, Prebačvo-Hrastje. — Logar Janko, posestnik, Viševč-Senčur. — Vrhove Albin, posestnik, Dragomer-Log. — Leben Ivan, posestnik in trgovec, Horjul. — Šober Ivan, posestnik in čevljar, Škofja Loka. — Lovše Valentin, posestnik in gostilničar, Sp. Ribče. Vel. vas. — Koselj Matevž, posestnik in kovač, Sp. Lipnica-Lancovo. — Geiger Konrad, kavarnar in posestnik, Kranj. — Gorjanc Franc, trgovec in posestnik, Kranj. — Florijančič Izidor, posestnik, Dravljje-Zg. Šiška. — Hvala Janez, posestnik, Dolganoga-Kresnice. — Novak Jožef, posestnik, Razore-Dobrova. — Frelj Andrej, posestnik, Brezje-Mošnje. — Hladnik Anton, trgovec, D. M. v Polju. — De Gleria Anton ml., posestnik, Dol. Logatec. — Bergant Ivan, trgovec, Stara Loka. — Pogačnik Kajetan, posestnik, Kamnik. — Novak Anton, trgovec in posestnik, Stepanja vas-Dobrunje. — Fock Maks, tovarnar, Kranj. — Mejač Franc, posestnik, Zalag-D. M. v Polju. — Modic Josip, posestnik, Vrbljenje. — Bertonec Pavel, posestnik, Sp. Domžale. — Avsec Jožef, posestnik, Zg. Kašelj-D. M. v Polju. — Mencej Matija, posestnik, Ig-Studenec. — Mešič Pavel, posestnik in vpokojeni delovodja, Kranjska gora. — Kern Aleš, posestnik, Kaplja vas. — Arhar Josip, posestnik in mizar, Vižmarje-St. Vid. — Resman Jožef, posestnik, Begunje. — Zorman Metod, trgovec, Ljubljana. — Peterlin Miro, posestnik in gostilničar, Kranj. — Nadomestni porotniki: Götzl Karel, podobar in pozlatar. — Keber Franc, urar. — Jandigaj Martin, trgovec. — Kavčič Jakob, pekovski mojster. — Jeločnik Viktor, trgovec. — Beber Franc, knjigovodja. — Olup Josip, posestnik in trgovec. — Bahovec Ciril, trgovec in posestnik. — Pengov Ivan, podobar, vsi v Ljubljani.

★ Če bo 30. maja — to bo nedelja — lepo vreme, ni gotovo, ker za dobrih štirinajst dni naprej vreme prerokovati je zelo nevhvaležna reč. Gotovo pa je, da se bo takrat vršilo žrebanje loterije za Orlovski stadion. Zato bodo vsi tisti, ki so srečke prejeli, hitro poravnali dolžne zneske, da se jim ne primeri, kar se je zgodilo pri neki drugi loteriji: drugi glavni dobiček, košijo s konjem, je zadel srečka, ki je obležala na neki pisarniški omari — neplačana. Kesanje pa je bilo prepozno.

★ Otvoritev novih telefonov. Dne 1. maja so bile otvorene javne telefonske govornice pri poštah Lož, Nova vas pri Rakeku in Stari trg pri Rakeku, dne 17. aprila pa javna telefonska govornica pri pošti Mislinje.

★ Nagle smrti je umrl dne 8. maja v Dravogradu g. Filip Končnik, kovaški mojster in posestnik, brat pokojnega dež. šolskega nadzornika dr. Petra Končnika, star 78 let. Bil je ustanovni član požarne brambe v Dravogradu in zato ob 50 letnici tudi odlikovan. Pogreb je bil zelo veličasten ob veliki udeležbi gasilcev od blizu in daleč. — Dne 6. maja je umrla nagle smrti na Strojni nad Prevaljami mlada gosposinja, p. d. Janeževa, hči Petra Jasnikar na Selenbergu. Predpoldne je še pridno delala, popoldne zaspala v Gospodu. Naj počivata v miru!

★ Za negovanje kože proti vsakršnim nečistostim rabimo uspešno zlasti po britju zoper mozolje na obrazu Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

★ Za rezervne častnike. Ker so po zaključku prijavnega termina za udeležbo pri razvitu zastave in letnem zboru zveze rezervnih častnikov v Zagrebu še mnogi člani iz-

razili željo, da se jim udeležba omogoči, je pododbor Ljubljana podaljšal termin za prijave do vključno 19. maja. Naknadno priglašeni udeleženci dobe objavo za brezplačno železniško vožnjo v Zagreb in nazaj ter vse ostale ugodnosti, ki jih bo nudil prireditveni odbor vsem udeležencem, izvzemši ugodnosti za stanovanje in prehrano v občinski menzi, ker so se prijave za ti dve ugodnosti že definitivno zaključile. Še neprijavljenim članom iz Slovenije bo na ta način omogočena udeležba vsaj drugi dan svečanosti pri razvitu zastave, ker bodo lahko potne dispozicije tako uredili, da pridejo v Zagreb jutraj in odpotujejo še isti dan zvečer. Razpored priporočljivih vlakov se bo pravočasno objavil. — Pododbor Ljubljana.

★ Otvoritev nove univerzitetne knjižnice v Belgradu se vrši 24. maja. Svečanosti bodo prisostvovali dvor, člani vlade, univerza, člani akademije nauk, dijaštvo. Istega dne se vrši tudi proslava sv. Cirila in Metoda od strani ferialnega saveza.

★ Proslava tridesetletnice javnega in književnega delovanja dr. Saveta bega Bašagića se vrši 19. maja v Sarajevu na najslavnejši način. Proslave se udeležijo tudi številni delegati od zunaj. Slavljenec bo ob tej priliki odlikovan.

★ Preiskovalno komisijo je postavilo ministrstvo za prosveto, da preišče gospodarstvo v zagrebški operi.

★ Razprava proti znanemu slavonemu banditu Gulinu in tovarišem pred osješkimi sodiščem bo ena izmed najdaljših ter bo trajala okoli 14 dni. Zločinci so mnogo svojih dejanj že priznali.

★ Okrađeni polkovnik. Spasoje Jakovljević, polkovnik v pokoju, je pred dnevi izstopil v Mitrovici iz vlaka in pri tej priliki opazil, da je za 47.820 Dn lažji. Ta sprememba se mu je pripetila med vožnjo.

★ V Grčiji je ženski klub »Lykeion« prošlo nedeljo priredil veliko svečanost, na kateri se je predstavljalo življenje Grkov v starem, srednjem in novem veku. Prireditvi je prisostvovala vlada, diplomatski zbor in številno občinstvo.

★ Novinarski dan se vrši dne 27. junija v Novem Sadu. Za prireditev se delajo velike priprave.

★ Obširen memorandum bodo izročili danes zagrebški vseučiliški profesorji ministru Trifunoviću potom svojega odposlanca prof. dr. Vouka. V memorandumu so številne točke glede uporabe zakona o belgrajski univerzi na zagrebško, avtonomiji vseučilišča in o tehnični visoki šoli v Zagrebu, ki naj se proglasi za fakulteto in njeni profesorji enostavno postavijo brez »na razpoloženju« v novi položaj.

★ Vsepoljski katoliški kongres se vrši pod protektoratom krakovskega nadškofa kardinala Kakowskega v Varšavi od 29. do 31. avgusta 1926.

★ Spor radi Strossmajerjevega spomenika. Med zagrebško občino in odborom za Strossmajerjev spomenik se je nenadoma pojavil spor radi mesta, kje naj se ta spomenik postavi.

★ Upravnik kaznilnice v Lepoglavu dr. Josip Šaban je z ukazom ministrstva pravde končno upokojen.

★ Sarajevski uradniki v muzeju še sedaj niso dobili plače. Njihove žene bodo sedaj brzojavno protestirale pri ministrstvu za prosveto in finance.

★ Razrešeni gerent. V Šibeniku je razrešen dolžnostni gerent Nikola Ublinović. Na njegovo mesto je postavljen pristajač HSS dr. Vlašić. Nasprotna stranke so brzojavno protestirale v Belgradu.

★ Železniška nesreča. V torek je blizu Travnika vlak povozil nekega kmeta Antona Kalapuza. Lokomotiva ga je vlekla nekaj časa s seboj in popolnoma zmrevila.

★ Zastupila se je v Trstu s pokvarjenimi ribami soproga šefa železniške policije iz Belgrada gospa Zdenka Lazarević. Leži v agoniji.

★ Ministrstvo za notranje stvari je poslalo rodbini Rista Popovića, ki so ga banditi ob priliki napada v Strumnici ubili, pomoč v znesku 10.000 Din.

★ Dvoje podcentral cestne železnice se zgradi v Zagrebu. V ta namen je votiran kredit 1.500.000 Din.

★ 700 delavcev je bilo odpuščenih v železniški tovarni v Bosanskem Brodu. Sarajevska delavska zbornica je vložila pri vladi oster protest.

★ Ureditve taks za ribolovnice. Za izdajanje vseh vrst ribolovnic po bivšem štajerskem, mažarskem, koroškem in kranjskem ribarskem zakonu se pobira enkratna listinska taksa (kolkovina) v znesku Din 20. Isto velja glede rib. knjižic, ki se izdajajo na podlagi kranjskega ribarskega zakona. Za te knjižice je pa poleg tega plačati še tudi letno pristojbino, ki znaša Din 22.50.

★ Radioemanacijsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE, (38° C), postaja Strazha-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reumatizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpne, neuralgije, ischias, ženske bolezni, eksudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšna kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penziju. Cene znižane. Prospekte, na zahtevo.

★ »Čajanka«. Ste že poskusili čajne mešanice »Čajanka« in Globus-vanilijin sladkor? Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

★ Pozor fotografi-amaterji! Pravkar je izšla obširna in priročna knjiga »Navodila za amater-fotograf«, ki je v tem obsegu doslej edino večje delo te stroke v slovensčini ter bode dobro služila vsem amaterjem. Ker je edini namen založništva velika potreba po tovrstni slovenski knjigi in pa propaganda fotoamaterstva ter je cena za naše razmere res nizka, knjigo toplo priporočamo našim amaterjem. Dobiva se za ceno 16 Din v drogeriji Anton Kane sinova, Ljubljana, Zidovska 1. Po pošti 2 Din več.

Ljubljana

© 25 letnice zvestega službovanja praznuje danes g. Franc Požar, knjigoveški pomočnik v knjigovoznici KTD. Čestitamo in kličemo: Še tako zvesto naprej do nadaljnjega jubileja!

© 3. celodnevni izlet umetnostno-zgodovinskega društva se vrši v nedeljo, dne 16. t. m., pod vodstvom dr. F. Steleta na Muljavo, Krko in Kamen vrh (dva cikla fresk Janeza Ljubljanskega iz sred. 15. stoletja, in Potočnikove slike). Sestanek ob ugodnem vremenu ob šestih pri mostu na Dolenjski cesti. Ker je število udeležencev omejeno, sprejema tajnik obvezne prijave in prispevke za prevoz (40 D za osebo) do sobote, 15. t. m. (v seminarju za umetnostno zgodovino, vsak dan od 11. do 12. ure).

© Igro »Deborah« v 4 dejanjih in 7 slikah vprižori danes »Krekova mladina« v Ljudskem domu. Začetek točno ob 8. Predprodaja vstopnic je danes cel dan v Jug. strok. zvezi, Stari trg 2, I. nadst., in eno uro pred predstavo v Ljudskem domu.

© Slov. glasbeno društvo Ljubljana poziva svoje članstvo na važno vajo, ki bo jutri, v petek, točno ob 8 zvečer v društvenih prostorih. Po vaji razgovor glede odhoda iz Ljubljane.

GOSPODOM DUHOVNIKOM

se nudi ugodna prilika pri nakupu **dežnih plaščev** vseh vrst iz gumija od Din 200 naprej kakor tudi **pelrine** iz velblodove dlake od Din 400 naprej pri trvdki

Fran Lukič, Ljubljana, Pred Škofijo 19

Za starše in botre birmancev!

Najlepša, največja in najcenejša izbira vsakršnega oblačila Vam zamore nuditi le naša detajlna trgovina na Erjavčevi cesti štev. 2.

Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & Cie., Ljubljana.

ondotno pivo in — dišalo nam je. Prišlo je tudi več angleških vojakov in mornarjev, sami sveži krepki ljudje, ki so se obnašali uljudno in prijazno. Brez izjeme vsi naravnost elegantno opravljeni, celo prostaki oblečeni kakor oficirji v stari avstrijski armadi. Povsod je pač videti, da ga ima Anglež »pod palcem«!

Pred deseto uro zvečer smo bili na krovu, zbrani pri večerji. Uro kasneje dvignilo se je sidro, vse je hitelo na palubo, uživati krassen razgled na mesto in utrdbe, na bajno razsvetljeno pristanišče. Potem nazaj v jedilni salon, kjer se je naenkrat ustanovil »hrvatski stol«, ki ga je prav po »križevačkih štatutih« ravnal strogi »stoloravnatelj« z mnogobrojnimi »fiškusi«. V damskem salonu je mladina začela plesati, ali kmalu smo začeli »plesati« mi vsi, tudi najstarejše neizvzemši in »plesali« smo do oddaljenega Tunisa neprestano, tako, da se je tega plesa naveličala tudi najstarejša plesalka.

O tem divjem plesu kaj več v prihodnjem pismu.

Vtisi z romanja k Sv. Hemi.

Vrnili smo se s potujočene zemlje, kjer naši so samo grobovi, spomini in pa premnoga izpačena slovenska imena. Teh je še povsod dovolj in so zato neizbrisani pečat naše zemlje.

Ne smem preveč. Zakaj prvi nauk onstran Karavank se je glasil: »Nicht politi-

sieren!« Ne politizirati! In nismo. Zakaj mi smo bili romarji. Obiskali smo vestno vse po ustnem izročilu zapovedana božja pota.

Povedati moramo, da so nam prav vsa oblastva šla na roko z vso prijaznostjo in naklonjenostjo od ministrstva v Belgradu in na Dunaju pa do zadnjega uradnika na meji. Vsa čast jim! Eden naših romarjev je že doma zaostal. Tudi tistega so brez vseh zaprek in težav pustili za nami. Hvala jim!

Nekaj težavnega je zdaj priglaševanje romarjev za skupni potni list. Takrat, ko je čas, se ljudje ne priglase, zadnje dni pred odhodom pa vse prosijo: »Jaz tudi, mene tudi, pa še mene!« To so težavne reči. Mnogi pa se priglase, potem pa odstopijo. Ko bi to vsaj pisмено sporočili voditelju!

Jako všeč nam je bilo in je moralo biti vsakemu opazovalcu skromno in pohlevno vedenje romarjev iz Grebinja in Predklostra. Lahko si jih vzamemo za zgled. Nekam nemilo pa dirne človeka, da so te reveže, ki že doma dosti in preveč trpe, tudi nekateri naših kar naravnost po strani gledali. Ali mar niso oni kri naše krvi, del našega naroda? Naučimo se od njih boditi skupno na božjo pot, ne pa tavati kakor izgubljene ovce, eni že na cilju, drugi za celo uro zadaj. To ni lepo in nam ne dela časti pred ljudmi.

Koroški Nemci so se obnašali nasproti nam prav prijazno. Nobenega izzivanja ne v verskem, ne v narodnostnem oziru. To čast čast jim moramo dati. Ko bi se le do naših bratov v svoji domovini vedli tako prijazno in

uljudno! Pa bi imeli tudi oni več simpatij v boju zoper italijanske tlačitelje njihove krvi. Tako pa moramo vedno brati o tisti nesrečni mrznji, o zapostavljanju in zatiranju naših bratov. Brati in verjeti. Državnikom se lahko reče: »Ni res, kar se govori in piše o krivcih.« Državniki so slepi in gluhi. Par poklonov, par lepih besedi, pa se vse poravnava. Mi pa čutimo, nas boli, če se našim onstran meje hudo godi. Upam, da mi noben pošten Nemec teh besed ne bo zameril. Pošten, pravim.

Še eno o potih in cestah. Ceste na Koroškem so v neprimerno boljšem stanju kakor pri nas. Zdi se mi, da naša država v tem oziru strašansko greši. Sosedje-mejaši prihajajo k nam, vidijo naše naše slabe ceste, kaj čuda, če že po zanemarjenih cestah sodijo in sklepajo o našem slabem gospodarstvu. Čim bližje državnih meja so ceste, tem lepše bi morale biti. To bi bilo nam le v korist. Ali ne?

Naše »Slov. planinsko društvo« pa za markacijo potov bolje skrbi, kakor »Alpenverein« na Koroškem. Naši kraji so vsakršnem markirani, povsod so nabite orientacijske deske; na Koroškem je pa skoro vse markacije ogolodalo zob časa. Naj bi se planinska društva vsake narodnosti ozirala tudi na potrebe malih turistov, na potrebe romarjev in tujcev, pa bi jim gotovo nič ne škodovalo. Čemu pa to pišem? Saj itak ne bo bral teh besedi kakšen »Alpenverein«. Pa bi ne bilo napačno, če bi jih. Našemu planinskemu društvu pa naj bo to v ponos, ker tako vzorno skrbi za markiranje potov.

Nazaj grede smo se srečali s 1. majem. V Avstrijski republiki je bilo ta dan kakor ob zapovedanih praznikih. Vse delo je počivalo. Vlaki so bili nabasano polni izletnikov. Vsi stroji, ki so vozili po železnicah, so bili ovenčani z vencji, okrašeni z rdečimi zastavicami, nekateri celo z napisi. Najokusneje je bil okrašen stroj ozkotirne železnice, ki vozi iz Freibacha mimo Krke (Gurk) proti tirolski meji. Napisi so bili bojovite, pa plemenite vsebine; vsi so pozivali delavce na boj zoper pijačevanje. Samo par zgledov. Brali smo:

Ein trinkender Arbeiter denkt nicht, ein denkender Arbeiter trinkt nicht. (Po naše: Delavec, ki pije, nič ne misli, delavec, ki misli, nič ne pije.)

Alkohol ist Feind der Familie und der Heimat — alkohol je sovražnik družine in domovine.

Prvi maj v znamenju protialkoholnega boja: ni napačna misel.

V Celovcu so pa imeli soc. demokrati dolga spreved v počestčenje 1. maja. Pa tudi dosti gledalcev. Godba se je vrstila za godbo; tisti, ki so jih šteli, pravijo, da jih je bilo najmanj deset.

Vrnili smo se na svoje domove s sklepom: »Še bomo šli! Čuvati hočemo to dedščino naših prednikov, dokler bomo živi! — L.

Najboljši in najtrpežnejši česki
čevlji TIP-TOP in BILY-ŠVICA
se dobe le v trgovini ZIBERT, Prešernova ulica.

ljane v št. Vid na Prosvetni dan. Vsi in točno!

○ Krščanska šola za stolno župnijo ima jutri, v petek ob 8 zvečer v Jugoslovanski tiskarni sejo.

○ Sv. zadušna maša za pokojnim g. Sim. Tomažiča bo za križansko moško in mladeniško Marijino družbo v družbeni cerkvi v križankah v ponedeljek dne 17. maja ob 6. uri zjutraj.

○ Stalna prosveta pohiti danes popoldne ob ugodnem vremenu v Jarše-Mengeš. Odhod s popoldanskim kamniškim vlakom, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 2.10. Povratek z drugim večernim vlakom. Prijatelji, somišljeniki, dobro došli!

○ Prijateljsko družinsko odhodnico pride zdravniki svojemu odhajajočemu šefu in kolegi g. inspektorju dr. Vlad. Katičiču v soboto, 15. maja ob 8 zvečer v restavraciji Zvezda.

○ Smrtna kosa. V deželni bolnici je umrla v torek popoldne Angela Klandrova. V Jugoslovanski tiskarni je službovala kot vlagalka skoraj 10 let, bila je vestna in marljiva, bolehalo je pa že nekaj let. Pred 5 meseci je morala ležati v postelji, smrt jo je sedaj rešila težkega trpljenja! N. p. v. m.!

○ III. državna realna gimnazija v Ljubljani, Beethovnova ulica, opozarja povabljenega goste (svoje učence in učenke), da bo akademija Pomladka Rdečega križa danes dopoldne v kinu Matici. Začetek točno ob pol 11. Vstopnine ne bo plačati nobene, hvaležno pa se bodo sprejemali prostovoljni doneski iz zbirk, s katero bi Podmladek revnim sošolcem in sošolkam rad omogočil telesno okrepitev v ferijalni koloniji.

○ Kuharice in služkinje dobe gospe in gospodinjne najsigurneje v Strelški ulici v zavodu sv. Marte.

○ Domača naloga. V šoli so dobili te dni za domačo nalogo, naj opišejo Ljubljano, kolikor so o njej slišali v šoli in kolikor sami znajo povedati. Moj fant, ki še vedno najrajši jaše konja na štirih kolesih, je napisal to reč takole (slovnico sem popravil): »Ljubljana je poglavito mesto. V starih časih se je imenovala Limona in so jo Huni s svojimi konji do tal pohodili. Potem se je vršila v Zvezdi velika Prešernova veselica. V Ljubljani je veliko lepih cerkev in tudi Križanke. Tudi trgovina je velika. Pomaranče so po en dinar, pa tudi po pol dinarja. Tudi češnje se bodo kmalu prodajale. Gospod učitelj pravi, da je velik tudi promet. Iz Šiške vsak dan pripelje več vlakov. Tam stanuje moja teta Mara. Po Vodnikovem trgu pa dopoldan konji ne smejo voziti, ker jih drugače stražniki zapijejo in kaznujejo. V Ljubljani tudi prodajajo srečke za Stadion. Meni je kupil oče dve, sestrji Angeli pa 4. Jaz bom zadel motorno kolo. In se bom z njim peljal na severni tečaj. Angela pa bo zadela vso sobno opravo, ki je vredna 100.000 kron. Pravi, da bo to njena bala. Jaz ne razumim, kaj je bala. Oče mi je rekel, da je to zmaj, ki očetov denar žre. Pa jaz še ne razumem. In tudi drugače je Ljubljana poglavito mesto.«

○ Bolniška blagajna mestnih delavcev je priredila za svoje članstvo 7. maja v Mestnem domu predavanje o splošni higijeni in o pravicah in dolžnostih zavarovancev ter njih rodbin za slučaj bolezni, nezgode, onemoglosti, starosti in smrti. O splošni higijeni je predaval mestni fizik g. dr. Rus in o zavarovalnih panogah blagajnični uradnik g. Zirkelbach. Poljudno predavanje g. dr. Rusa je napravilo na članstvo, ki je bilo v velikem številu navzoče, kar najboljši vtis, tako da je izreklo željo še za nadaljnja predavanja. Ustrezajoč tej želji priredi g. mestni fizik še nadaljnji ciklus predavanj, po možnosti s skriptičnimi slikami in sicer: o alkoholizmu, tuberkulozi, spolnih boleznih in o prvi pomoči v nezgodah. Ta predavanja se bodo vršila vsak petek ob 6 zvečer v dvorani Mestnega doma. Prihodnje predavanje se bo vršilo jutri ter je pričakovati, da se ga bodo člani in njih rodbine udeležile v ravno tako čistem številu kakor prvega.

○ Strelška ulica je med Mestnim domom in otroško bolnico že skoro dva meseca zaprta za vozni promet. V začetku je šlo delo precej hitro od rok, ker je bilo zaposlenih dovolj delavcev. Ko so pa pričeli polagati nove plinove cevi, je delo čisto zastalo in danes je cesta še vedno zaprta, a na njej ne vidiš niti enega delavca. Strelška ulica je ena najbolj prometnih ulic v Ljubljani, zato bi bil že skrajni čas, da mestni stavbni urad nemudoma zopet prične z delom in ga tudi hitro konča.

○ Prvi »jurčiki«. Danes je prinesla neka okoličanka na ljubljanski trg škodelico prvih letošnjih gob, tako zvanih »jurčikov«. Bili so seveda majhni, vendar dozoreli in jih je dekletko tudi prav dobro prodalo. Pravijo, da je ta zgodnji pojav tega sadeža znak, da bo letos dosti gob.

○ Nesreča na cesti. Na vogalu Tavčarjeve ulice in Kralja Petra trga je povozil šofer Al. Kimenovenger z avtomobilom 71 letno starico Ano Kocjanovo iz Dunajske ceste. Žena je vsled sunka padla s tako silo, da se ji je zlomila kost leve noge. Šofer je avto ustavil, naložil s pomočjo ljudi, ki so prihiteli takoj na mesto nesreče, ponesrečeno ženo na avto in jo je odpeljal k zdravniku dr. Drobničju na Miklošičevo cesto. Ta je nudil ženi prvo pomoč, nakar so jo prepeljali v bolnico. Nesreča se je zgodila zato, ker je stara žena skoro popolnoma gluha in ni čula nobenih signalov.

○ Razkrinkan tat. V noči na 26. april je bila ukradena iz hleva posestnika Golje njegovemu hlapcu Vinku Podobniku skoro nova

obleka in srebrna ura. Kdo je tatvino izvršil, niso mogli ugotoviti. Sedaj pa se je tat razkrinkal. Posestnik Slova je namreč našel nekoč, ko je iskal pod streho neko orodje, pod strešnim tramom zavoj, v katerem je bilo nekaj perila in pa Podobnikova obleka. Kot tatu so osumili nekega Letnika iz Sentruperta, ki je svoječasnno služil pri Slovsetu. Fanta so takoj aretirali in ga trdo prijel. Priznal je končno, da je res on ukradel obleko in tudi perilo, ki je bilo last njegove gospodinje. Pravi, da je to napravil iz maščevanja, ker so ga spodili iz službe.

○ Kolo je bilo ukradeno v Prešernovi ulici Antonu Jerebu iz Ljubljane. Kolo je črno pleskano, znamke »Waffenrad« in je vredno 1000 dinarjev. — Iz Jugoslovanske tiskarne pa je bilo ukradeno črno pleskano kolo s tovarniško številko 615.255 in sicer trgovskemu pomočniku Ladislavu Trostu iz Vevč.

○ V tobačni tovarni, in sicer v oddelku, kjer se izdaja tobak, je bil ukraden raz kolo zavoj zelenega platna, ki je vredno 200 Din. Zavoj je ukradel, kot sumijo, neki Hrvat, ki je ravno takrat prodajal v tovarni in po okolici platno. — Na Dolenskem kolodvoru pa sta bila ukradena iz rampe za nakladanje lesa trgovcu Francetu Šuštarju dva trama, vredna 120 dinarjev. Odpeljal ju je gotovo kak voznik, ki se je vračal s praznim vozom.

J. Brajer

zaloga ČEVJEV, Ljubljana, Breg št. 1, priporoča vedno veliko zalogo

TURISTOVSKIH in vseh raznovrstnih ČEVJEV.

Maribor

□ Nadaljevanje tajne seje obč. sveta se vrši v torek in se ob tej priliki rešijo vse zastale zadeve.

□ Umrla je gospa Sterle Marija, soproga organista v Hočah in tržnega revizorja v Mariboru. Pokojna je veliko trpela vsled operacije, ki jo je pred leti morala prestati. Pokojni naj sveti večna luč! Pogreb je na praznik Vnebohoda ob 5 popoldne v Hočah.

□ Novi zvonovi za Ptujsko goro so bili te dni vliiti v mariborski zvonarai Bühl. Blagoslovljenje se izvrši o Binkošteh na Ptujski gori na binkoštno nedeljo.

□ Nemška precizna podjetnost. Börsenverein der deutschen Buchhändler in Leipzig je te dni s posebnim dopisom iskal v Mariboru lavantinski direktorij (cerkveni koledar) za l. 1917., ker hoče imeti svoj arhiv s tem delom tudi v tej stroki izpopolnjen. Res zanimiva precizna podjetnost.

□ Invalidi, vdove in sirote se vabijo na protestni shod, ki se vrši v gostilni »Orovič«, Vetrinjska ulica 24, v nedeljo dne 16. maja 1926 ob 9 popoldne.

□ Oseba vest. Kakor doznavamo, je imenovan gospod Josip Blažević s kraljevskim ukazom za okrajnega kmetijskega referenta v Mariboru. Imenovani je bil doslej oskrbnik na srednji vinarski in sadijski šoli v Mariboru, pred državnim prevratom leta 1918. 11 let oskrbnik in vodja bivše deželne vinčarske šole na Grajskem logu, Krčevina pri Mariboru, še prej pa dolgoleten demonstrator na bivši triletni sadijski in vinarski šoli v Mariboru. Gospodu Blaževiću, ki je znan daleč naokoli — pred vsem številnim absolventom obeh omenjenih bivših zavodov — kot markantna osebnost med veščaki-praktiki našega kmetijstva, prav posebej pa vinogradništva in kletarstva, želimo mnogo uspehov in s tem moralnega zadovoljenja na novem mestu!

□ Mestni magistrat mariborski naznanja, da se bo pričelo v ponedeljek, dne 17. majnika z delom (kanal in tlakovanje) v Vetrinjski ulici in bo od navedenega dne naprej za dobo 3 mesecev Vetrinjska ulica med glavnim trgovim in Jurčičevo ulico za vsak vozniki promet zaprta. Hišni posestniki v tej ulici si naj priskrbe pravočasno vse potrebne do. oziroma odvoze, ki so za njih v zgoraj navedeni dobi potrebni.

□ Menjavanje pismonoš. Da se g. upravniku počte v Mariboru, ki hoče biti res do vseh objektivni, tudi v nikakem oziru ne bi moglo kaj očitati, je odredil, da se pismonoše menjavajo in so dodeljeni zdaj za raznašanje pisem, potem denarja in nato zavojev iz trgovskih krogov smo prejeli obvestilo, da pa je splošna želja, naj se posebno za raznašanje denarja to menjavanje ne vrši, temveč naj bodo stalni raznašalci denarja iz vrst starejših nastavljenecv.

□ Katoliška omladina priredi v nedeljo, dne 16. maja točno ob pol 8 zvečer v Narodnem domu gledališko predstavo: »Stari in mladi«, v 4 dejanjih. Med odmori nastopijo vse tri društvene godbe: godba na lok in pihala ter tamburaški zbor. Pridite v prav obilnem številu, da pokažete naklonjenost do požrtvovalne in delavne mladine. — Odbor.

□ Romarski izlet na Ptujsko goro. Na mnogo vprašanja, ali se bo letos vršil romarski izlet na Ptujsko goro, se sporoča vsem, ki se želijo tega izleta udeležiti, da se bomo Črnogorski Materi božji poklonili zadnjo nedeljo meseca julija, t. j. 25. julija. Pridno agitirajte, da bo letos še lepši izlet kot je bil lanske leto. — Pripravljalni odbor.

□ Mizarsko delavnico na Vodnikovem trgu št. 3 sta prevzela od g. Wegg mizarska mojstra A. Jug in J. Kristovič in ne g. Križan, kakor smo pred kratkim poročali. Trdka se imenuje zanjprej: Mizarska delavnica Jug & Kristovič.

□ Tečaj za obrtno knjigovodstvo. Slovensko obrtno društvo prireja tečaj za obrtno knjigovodstvo ter vabi nanj vse gospode mojstre in pomočnike brez razlike, ali je član ali ne zgoraj omenjenega društva. Z ozirom na to, da je tak tečaj za obrtnike velevažnega pomena, si šteje omenjeno društvo v svojo dolžnost prirediti v bodoče več sličnih tečajev in opozarja zato zainteresirane, mojstre in pomočnike, da se takoj in v največjem številu prijavijo v pisarni Slov. obrt. društva, kjer se dobe natančna pojasnila.

Celje

○ Slov. krščansko socialno delavstvo je imelo v nedeljo sestanek v vrtni dvorani pri Belem volu. Udeležilo se je tega sestanka v lepem številu delavstvo iz mesta in okolice. Na sestanku je poročal g. Ivan Gajšek iz Ljubljane in razložil pri tem veliki pomen strokovnih organizacij za delavstvo. To je posebej pokazal z sklicevanjem na sedanji orjaški boj delavstva v Angliji. V nadaljnjih izvajanjih je pozival delavstvo na vstop v krščansko organizacijo in opozarjal na kongres krščanske mladine, ki se bo vršil v Celju sredi junija.

○ Državna krajevna zaščita dece v Celju priredi v soboto dne 5. junija cvetlični dan. Prispevki so namenjeni v podporo zapuščenih dece in mladine.

○ Novo tiskarno bomo menda dobili v Celju. Kakor čujemo, je neki družabnik do sedaj še obstoječe družabne tiskarne zaprosil potom nekega mariborskega advokata naravnost v Belgrad za podelitev tiskarne. Pravijo, da bo nova tiskarna imela strankarsko obličje. Do sedaj imamo v Celju že tri tiskarne. Radovedni smo le, na katero stranko se bo nova tiskarna oprla.

○ Gledališče. V torek dne 18. t. m. se obeta v Celju krasen večer. Igralci iz Ljubljane bodo priredili Shakespearcjevo komedijo »Kar hočete«. Ker je uprava gledališča imela pri dveh zadnjih gostovanjih še precejšnjo izgubo, se bo ta prireditve vršila le pod pogojem, ako bodo vstopnice že v predprodaji prodane. Prav za prav moramo občudovati pogum gledališke uprave, da se je kljub poslednjim izgubam odločila za uprizoritev te igre, v kateri bodo nastopili naši najboljši slovenski igralci, kar bo seveda že na potnih stroških pomenjalo velik izdatek. Bomo videli, kako bo znalo celjsko občinstvo upoštevati ta trud.

○ Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju priredi v soboto, 5. junija cvetlični dan s prodajo znakov in cvetliča za bedno, zapuščeno mladino. Naznanjamo to že danes radi tega, da nobeno drugo društvo na ta dan ne priredi kaj sličnega, ampak da bo ta dan posvečen le naši ubogi deci, ki danes, kakor do sedaj še nikoli, trpi pomanjkanje, zaščiti bednih otrok pa merodajni faktorji ne pripisujejo nobene važnosti več.

○ Cvetlični dan. Podružnica Ferijalnega saveza na realni gimnaziji v Celju priredi skupno s podružnico na trgovski šoli v četrtek, 13. t. m., cvetlični dan. V slučaju slabega vremena se prireditve cvetličnega dne preloži na nedeljo, 16. t. m.

Kamnik

Smrtna kosa. V torek, dne 11. t. m. je umrla v Kamniku na Šutni ga Marija Koželj, vdova po rajnem šrom Slovenije znanem cerkvenem slikarju Matiji Koželju. V kratkem času bi bila imela dočakati svoje 80. leto starosti, pa jo je Bog po kratki bole ni poklical k njenemu možu. Bila je plemenita žena, ki je zvesto stala ob strani svojemu možu-umetniku in dala našemu narodu dva sina-umetnika: Antona, ki je znan po ilustraciji Gregorčičevih poezij in več drugih delih, ter Maksa, ki ga poznamo kot izvrstnega pokrajinarja, predvsem slikarja naravnih krasot kamniške okolice in kamniških planin. Poleg teh dveh je vzgojila sina, ki je zdaj duhovnik, enega, ki je trgovec in dve hčeri. Trudapelnjo je bilo njeno življenje, a je junaško prenašala vse boje in trpljenje, zato ji bo Bog plačnik. Slovenski narod pa naj jo brani v hvaležnem spominu. Naj v Bogu počiva!

Veseli dogodki. Dne 12. t. m. sta se poročila na Brezjah g. Joško Grašek, tajnik hranilnice in posojilnice na Šutni in gospodinja Mici Hvastja, načelnica kamniških Orlic. Zenin je duša dramatičnemu odseku društva »Kamnike«, požrtvovalen in skromen, ves vnet za kulturni napredek naroda in močan stebler naših kulturnih društev, izboren pevec in fin družabnik. Nevesta — sestra graščanskega upravitelja ing. Ivana Hvastje — stoji že dolgo vrsto let na čelu naši kamniški orlaški organizaciji, poleg tega je skoro ni manjkalo pri nobeni gledališki predstavi kot igrak. Upamo, da bosta ženin in nevesta še nadalje ostala v mladih delavnih vrstah, v novem stanu pa jima želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Neurje. Preteklo sredo, dne 5. t. m. smo imeli v Kamniku hudo nevihto, združeno s točo, gromom in bliskom, ki je trpela skoro dve uri. Toče se je nalezelo za ped debelo in to posebno po vrtovih napravila na sadih precej škodo. Z žalskih gričev je drla umazana voda, zamašila kanale in se razlila po glavnem trgu in Majstrovici ulici, da nihče ni mogel preko ceste. Hvala Bogu, da je ne-

urje kmalu pojenjalo in voda brž odtekla v Bistrico, sicer bi bila škoda lahko ogromna.

Uradniška organizacija je pričela prirediti vsako prvo soboto v mesecu družabne večere v gostilnah v vrstnem redu, ki ga je določil žreb. Da je ideja dobra, je pokazal prvi večer, ki je združil kamniško uradništvo, ki je dosedaj živelo precej nedružabno med seboj, v prijetni družbi. Poleg tega rednega večera pa se shajajo uradniki po možnosti vsako soboto pri »Kendic«, kjer si v pogovoru pomagajo preko dolgočasnih ur. ki jih je v našem mestu več ko preveč.

Avtobus je pričel z rednimi vožnjami v Ljubljano in Kranj. Vožnja v Ljubljano stane v eno smer 18 Din, v Kranj 20 Din za osebo. V Ljubljano vozi vsako sredo in soboto, v Kranj ob ponedeljkjih.

Uršnika

Nesklepčnost nedeljske občinske seje so povzročili socialistični in liberalni občinski odborniki. Prebrali so klubove izjave, v katerih priznavajo, da je rekurz njihova last. Po otročje razkrivajo bolečine, ki so v zvezi s istim; zahtevajo, da se občinskemu odborniku g. Kosu vzame mandat in pokliče namestnik. Končno rotijo g. župana, naj jih ozdravi proračunskih bolečin, sicer ne morejo več k seji. Potem so kompaktno zapustili občinsko dvorano. — Slab maneuver.

Kdor ni občan nima pravice do občinskega mandata, pravi izjava kluba socialističnih občinskih odbornikov. G. Langof in g. Ipavica nista občana; zato je po socialistični logiki: ven iz občinskega zastopstva!

Hitra pošta. Osemnajst ur po občinski seji sta že vedela za njeno nesklepčnost gosp. okrajni glavar in seveda tudi g. Baltič. — Resnično, skomine po gerentstvu so nadvse velike!

Ribnica

Nevarni tat ali tatinska družba se že nekaj dni klati po ribniški dolini. Ko je v Kočevju iz neke spalnice vprito spečega lastnika odnesel zlato uro in srebrno dozo, v Stari cerkvi ukradel nekaj obleke, ki pa jo je pustil za pokopališčem, se je priklatil v Dolenjo vas pri Ribnici. V noči od sobote na nedeljo je vdrl v prodajalno g. Jos. Riglerja in odnesel nekaj denarja in drugega blaga. Nato je odprl okna v šoli, misleč da je župnišče, ker je najbližje cerkve. Prazne šolske klopi mu niso dišale, zato jo je mahnil v hišo g. Merharja, si pripravil v kuhinji zajutrek, pa so ga prepoznali. V noči od nedelje na ponedeljek je vdrl v vilo g. Milana Kluna, se najedel v kuhinji starega krompirja in odnesel nekaj novcev. Tudi tu ga speča dekla ni opazila, tako tiho zna vse izvršiti. Od tod jo je mahnil na Breg pri Ribnici, kjer je odprl gostilno g. Kozina, si prisvojil zlato uro in nekaj denarja, potem pa je šel dalje, pustivši vso hišo na stežaj odprto. Četudi pušajo ključve v ključavnici, vsakega tako obrne, da ga izrine. Kljub veliki čuječnosti ga orožništvo ne more izslediti.

Ribniški cestni okrajni odbor, ki je imel svoj sedež v Sodražici, je veliki župan razpustil in postavil gerenta. Vzroki še niso znani. Sedaj se razmotriva vprašanje, kdo ima tako pravico nad cestnim odborom, ali veliki župan ali gradbena direkcija. Se bodo gospodje že med seboj pomenili. Samo to ni nobeni stranki všeč, da je ravno ribniški Logar za gerenta. Posebno liberalci zabavljajo čezenj, da si je njihov pristaj. Sedaj bomo pa tudi v ribniški dolini imeli gladke ceste, vsaj upamo tako, ako nam ne bo upanje splavalo po blatu.

Učiteljsko UJU je imelo 6. t. m. v Ribnici svoj sestanek. Večina liberalnega učiteljsstva pa se sestanka ni udeležila, ker so »Kranjci« z »begunci« v prepiru. Pravijo, da hočejo poslednji vse komandirati. Včasih so bili pa vsi skupaj komandirani, pa nihče ni črnil. Še celo »srekega« referenta Betrianija ni bilo k sestanku.

Trbovlje

✱ Križ na Klečco! Ze s stališča okusa je želja prebivalstva, da se postavi, lanske leto podrti križ zopet na Klečco. Gospodje, komur to delo pripada: vzemite zadevo v roke!

✱ Kako se hribovje ponižuje. Na vrhu Ojstrege stoječa delavska stanovanjska hiša, ki leži ob cesti proti Pleskemu, je s celo stranjo vidna v Trbovlje, česar pred leti ni bilo opaziti. Če se za to zanimaš, poglej pri hiši g. Bornšaka v Trbovljah na Ojstro. Sicer pa ponižanja ni kriv kakšen naraven pojav, nego velično odvažanje cementnega kamena, sedaj pa odkop zemlje iznad premoga.

✱ Sreča. Kleparski pomočnik g. Schaubberger, zaposlen pri mojstru Rozinu Francu, je zadel dobitke 40.000 Din v državni loteriji. — Tudi tebe sreča išče, ako kupiš srečko loterije Društvenega doma, kjer celo lahko zadeneš novo hišo z dvema sobama, kuhinjo, shrambo, kletjo in še velik vrt ob hiši. Razum tega je že 400 drugih krasnih in dragocenih dobitkov. Srečke lahko kupiš v obeh konsu-mih, v Društvenem domu in pri drugih naših zasebnih prodajalnah. Obenem prosimo one, ki bi nam šli pri prodaji srečk na roke in jih hoteli prodajati, da javijo svoj naslov na »loterijski odbor Društvenega doma, Trbovlje II«; bloki srečk se jim pošljejo po pošti franco.

✱ Dramatični odsek »Kat. prosvet. društva v Trbovljah« vabi na igro »Sumljiva

oseba, katero uprizore gojenci dramatične šole, člani Prosvet. društva in Svobode, pod vodstvom višjega režiserja g. V. Šesta v nedeljo, 16. maja 1926, ob 4 popoldne v Društvenem domu. Med odmori svira iz prijaznosti godba na lok g. Jagra. Vstopnice se dobe v predprodaji v Konsumih v Trbovljah in na Vodah.

Laško

Novi posestniki v Laškem. Letos so dobile nove posestnike te hiše: Sedlačkovo hišo št. 35 je kupil čevljarški mojster iz Trbovelj gosp. Leopold Bulinger, vilo »Irmac« gospod Deželak Janez iz Celja, hišo gosposodič Kremerjevih št. 46 gosp. Blaž Zupane, brivski mojster.

Smrtna kosa. 27. aprila t. l. je umrla ga. Marijana Pečnik, 65 let stara, 5. maja pa ga. Marijeta Arzenšek, 80 let stara.

Himen. Poročeni so bili 1. maja t. l. g. Albin Puh, železniški uradnik v Sevnici in Jožeta Zupane v Marijanski cerkvi, 3. maja t. l. v farni cerkvi Anton Lipovšek iz Padeže in Marija Ojsteršek.

Izlet. 3. maja t. l. je imela dekliška Marijina družba svoj izlet v Petrovce, gasilno društvo pa je letos v nedeljo 2. maja odkorakalo z godbo v St. Lenart, kjer je obhajalo svojo Florijanovo slovesnost.

Jurjevanje. Ze od prejšnjih časov sem tukajšnja tržka mladina vodi, kakor pravi, zelenega kurja po trgu. Letos je imela ta mladinska prireditelj boljši slovesen značaj. Udeležila se je te prireditve menda vsa šolska mladina, pa je v procesiji, okinjana z zelenjem, s petjem jurjevala. Stvar je bila okusna in se je simpatično sprejela.

Ormož

Odklonitev. Mesto in posebno še okolica mesta je na celi črti odklonila vsiljivo »Domovino«. Prav tako!

Izredna žast. Ormož je prejel to izredno žast, da je podpredsednik nove stranke, ki jo imenujejo zavoljo Pucljevega političnega skakanja »Hop-hop stranka«, iz našega mesta. Ta podpredsednik se popolnoma poda k svoji novi službi, ker je tudi sam večkrat delal politične skoje iz enega tabora v drugi.

Izleti. Naše ljubko mesto, ki širši javnosti še ni dovolj poznano, je zadnji čas postalo zanimiva točka šol. izletov. Pretekli teden so bili taki izleti iz Maribora. Med njimi omenjamo meščansko šolo iz zavoda šol. sester v Mariboru.

Otroško veselje. Pretekli teden je mladina v Ormožu doživela — presenečenje. Rumene celovine in srebrne tolarje iz Švice je nekdo po mestu delil. Ko pa so otroci dar boljše ogledali, so opazili, da je le — čokolada.

Za okrajno obrtno in gospodarsko razstavo od 8. do 15. avgusta t. l. vlada velike zanimanje. Kletarsko društvo bo istočasno priredilo tudi vinsko razstavo, na katero že danes opozarjamo.

Pohvale vredno. Kino Kreutz v Ormožu je morda v Sloveniji edino kino, ki mu ni vse le — »gšeft«. temveč si prizadeva prirediti le take predstave, ki niso pohujšljive.

Prekmurje

Da se vidi, kje je zlobnost. Pod naslovom »Ali je res?« je objavil »Slovenec« 6. t. m. po »Mürski Krajini«, št. 18. z dne 2. t. m. notico, kako namerava sokolsko društvo v M. Soboti priti do društvenega doma. Na to je v nedeljskem »Jutro« izšel med prekmurškimi vestmi »Odgovor Slovincu«, ki se takole norčuje: »Zlobno pa je zamolčal, da je sokolsko društvo pripravljeno plačati razliko vrednosti obeh parcel.« Konstatiramo, da nikjer v omenjeni notici »M. K.« niti kje drugje v isti številki ne stoji to, kar trdi Jutrov odgovor, namreč da je sokolsko društvo pripravljeno plačati razliko obeh parcel. »Slovenec« ni tedaj čisto ničesar zlobno zamolčal, pač pa je »Jutro« zlobno odgovorilo. Da so imeli mogoče v glavi namen, da plačajo razliko, je mogoče; še bolj pa je mogoče, da ga niso imeli, ker so si mislili, saj se itak nihče ne bo upal proti temu nastopiti. Da sedaj po dopisu v »Slovenec« in v »M. Krajini« to zatrjujejo, je pa čisto druga stvar, ki je pa ni treba naglašati. Mi pa vključ temu dvomimo še vedno, da bi bilo sokolsko društvo pripravljeno plačati razliko vrednosti zemljišč, ki znaša po »Jutrovem« zatrdilu do 24 tisoč dinarjev.

To bi bilo vika in krika. Pod naslovom »Neverjetne razmere« je nedeljsko »Jutro« objavilo med prekmurškimi vestmi notico o neverjetnih razmerah, ki vladajo baje po nekaterih občinah m. soboškega okraja; notico je zaključilo z naslednjim stavkom: »Ker je srezko poglavarstvo očitno brez ugleda in moči, prosimo g. velikega župana, naj napravi red!« Konstatiramo, da je to napisalo »Jutro«, ki se ima za najbolj državotvorni list v Sloveniji. Kaj bi bilo, če bi to napisal »Slovenec?« Kako bi kričalo »Jutro«, da drž. pravdnik dopusti kaj takega! Naš namen ni, braniti g. okraj. glavarja. Odločno pa odklanjamo rušenje ugleda drž. oblasti na takšen način.

Še nekaj za »Jutro«. Pod naslovom »Koncentracija klerikalcev v M. Soboti« poroča nedeljsko »Jutro«, da koncentrirajo g. Klek svoje čete v M. Soboti. Mi pa na to ugotavljamo, da so demokratije že davno koncentrirani v M. Soboti, na kaj vključ temu še niso ničesar storili. Na kaj slabih nogah pa morajo stati, da jih skrbi prihod enega samega »klerikalnega« kaplana. G. Klek pa naj kar lepo puste v miru. Prekmurje pozna bolje on, kakor pa oni vsi.

Turnišče. Naši vrli Amerikanci v Bridgportu so nam poslali za cerkev 13.000 Din. Iskrena jim hvala za njihov velikodušen dar.

Borejši. Mrtvo otroško trupelce so zadnje dni enkrat našli v tropinah, ki so bile že žgane, pri Štefancu. Brezročno mater, ki se je tako spozabila, iščejo oblasti.

Mursko Središče. Na zadnjem sejmu tukaj je hotel neki gospod iz Dolnje Lendave kupiti konja. Poizkusil je, ali bo konj dobro tekkel. Pri tem pa se je konj splašil, vrgel kupca v stran in zdirjal po sejmšču. V divjem diru je ubil eno kravo, nekega fanta pa je težko ranil.

Primorsko

Kupčija s črešnjami. Prava kupčija s črešnjami ni še pričela, ker se omejuje na domači konzum. Prve črešnje namreč niso pripravne za izvoz, ker so prenehle. Ravno radi pomanjkanja izvozne kupčije, ki pa nastopi v najkrajšem času, se cena še ni mogla ustaliti. Na tržaškem trgu so se prodajale črešnje v začetku po 5 lir na drobnjo; v teku par dni je cena padla na kilo za kilogram. Na goriški trg so prispale črešnje nekoliko pozneje. Zdi se, da bo cena še nekoliko padla kljub bližajočemu se izvozu. — Sočivje in zelenjava imata razmeroma visoko ceno in to radi izvažanja v inozemstvo. Tako se je grah prodajal po 1.80 do 2 liri kilogram. Ko pa ga je bilo na tržaškem trgu dovolj za izvoz, so nastopili grosisti in pokupili vse blago in tako dvignili ceno na 2 do 2.50 liri. Cena črešnjam pa ne bo sledila isto pot, ker je letina zelo dobra. Kmetje se edino bojijo, da črešnje ne bodo pričele pokati radi preobilnega dežja.

Ponosnih mlajev ni prinesel primorskim dekletom letošnji maj. Niso nabirale rož, ne spletale vencev, tudi pomaranš ali vsaj kislih limon ni bilo treba kupiti, ne krompirja pobirati. Noč pred 1. majem je bila mirna, fantje niso kopali globoke jame; čul si le priliteno oložno petje. Na vaseh je bil skoro povsod ljubi mir, posebno tam, kjer so ga izrecno naročili plačljivi župani. Tisti večer so bile alarmirane vse karabinske postaje. In vendar se je v nekaterih vaseh dvignil mlaj in celo z rdečo zastavico; fantje so rekli, da za »jušč«. V Lulu na Vipavskem je neki fašistovski častnik, ki vodi »predvojašče« vaje za ukazal »assalot« — enkrat smo rekli »šturm« na mlaj, ki pa ni imel zastavice. In mlaj je med nočjo izginil. — Čuden strah pred nedolžno fantovsko navado!

Naročajte »Slovenca«!

Kulturni pregled

Recitacijski večer. V torek, 11. t. m., je bral režiser Narodnega gledališča g. Milan Skrbinšek v Šentjakobskem gledališkem orodju ožjemu krogu večinoma akademskih slušateljev pesniške proizvode Frana Oniča, Vadmira Premruja in Jerneja Stanteta, in sicer iz daljših spisov »Ljubljanske marginalije«, »Tomaž nevernik« in iz drame »Noč«. Širša javnost literaturi v splošnem, zlasti najmlajši, ni prijazna in njeno posredovanje zahteva silo in obrambe, kakršne pisana beseda do danes ni potrebovala. V kolikor je mogoče proizvode najnovije dobe pri nas soditi, nas gotovo ne zadovoljuje njihov preoblojeni izraz, ki ne ustvarja podob in slik, temveč jih razbije v črepanje in premika v groteskne like; prav tako njihova preutrujena vsebina govori prej o koncu kot o začetku ustvarjanja. Odziva v duši ni in ga ne more biti, dokler ni pesmi, ki dušo zbudi; duševni napet sam na sebi še ni lepota. Najboljše znake proizvodov treh pesnikov naših je zagrenjenost in obup nad socialno in etično površino našega življenja, klic po človeku, ki ga vendar nikjer ne slutimo. Vedno bolj očitno se kaže konec kolektivnega človeka v literaturi. Pesništvo še najbolj priteguje Stante, vendar je tudi njegova pesniška podoba premalo živa in resnična. Občinstvo je ohajalo preutrujeno in brez zadoščenja, čeprav je g. Skrbinšek vesten in živahen čitatelj. Fr. K.

Glasba

Koncert francoskega pianista. V ponedeljek, dne 17. t. m., se vrši v Filharmonični dvorani klavirski koncert, katerega izvaja eden najslavnejših francoskih klavirskih virtuozov g. Alfred Cortot. Slavnostni pianist potuje sedaj po nalogu francoske družbe za razširjenje francoske umetnosti po Evropi ter prireja koncerte po vseh večjih kulturnih centrih. V Ljubljano je prišel na povabilo tukajšnje Francoskega instituta, ki je s to družbo v najtesnejših stikih. Umetnik izvaja vse programne točke na koncertnem klavirju, ki mu ga je za to turnejo dala na razpolago francoska tvornica klavirjev Pleyel v Parizu. Instrument je eden najboljših koncertnih klavirjev. Na koncert, katerega spored priobčimo jutri, opozarjamo našo publiko; se-deži so v predprodaji v Matični knjižarni, cene od 30 Din navzdol.

Jeltojeva prisega. Na praznik v četrtek priredi glasbeno društvo »Dravac« iz Maribora ob 4 popoldne koncert v velik dvorani Celjskega doma. Na koncertu se bodo peli moški in ženski zbori ter nato kot poslednja točka Sattnerjeva »Jeltojeva prisega«. Kot solisti nastopijo g. A. Zivko (tenor) iz Maribora in g. p. Kamilo Kolb (bas).

Produkcija gojencev Glasbene Matice v Celju v soboto zvečer nas je izredno zadovoljila. Ta večer so sicer nastopili najmlajši in vsled tega tudi tupatam bolj neokretni gojenci, a kljub temu nam je ta prireditelj bila v dokaz, da se nahaja vedno naša Glasbena Matica v izredno velikih rokah, ki sistematično gradi umevanje in razumevanje glasbene in pevške izobrazbe in skupa potom svoje sistematične šole doseči v tem oziru najboljših uspehov. V prvem delu so nastopili gojenci in gojenke od 1. do 3. razreda, izmed katerih sta dva violinista ter ena gojenka na klavirju pokazali prav lepe zmožnosti in še precejšnje obvladaje tehnične strani igre. Najbolj del prireditve je pa sledil po odmoru, kjer je nastopil troglasi otroški zbor dečkov in deklic pod vodstvom svojega učitelja g. Cirila Preglja ter godalni orkester pod taktirko g. ravnatelja Saneina. Občinstvu, ki je gledališče napolnilo do zadnjega kotika, se je zdelo nemogoče

Dopisi

Gor. Sv. Kungota. »Jutro« z dne 7. maja, št. 103, prinaša iz Gor. Sv. Kungota fulminantno laž, češ, da se je g. župnik Magdič demokrate Jarca ustrašil ter dal z velikim zvonom zvoniti. Resnica pa je ta, da je Jarc pri pobiranju za zvon odločno rekel, da on ne rabi nobenega zvona, in tudi nič ni hotel dati, zato se mu s tem zvonom, za katerega je rekel, da ga ne rabi ne on ne njegova žena po smrti, ni zvonilo. Kje je doslednost? Le na ponižno prošnjo Jarca je župnik zvonjenje le dovolil, pa podpisati je moral g. Jarc revers, da plača svoj del do 15. maja. Ker je tako milo prošil in slovesno obljubil, da plača tangento za veliki zvon, se mu je ugodilo zavoljo njegove pokojne žene — torej župnik je vplačil demokrate Jarca, ne pa Jarc župnika. Toliko, da se pride resnici do dna, naj se slišita oba zvona. »Jutro« pa je za eno blamažo zopet bogatejša.

Na Homcu pri Kamniku se v nedeljo, dne 16. maja, ob pol štiri uprizori »Kraljična z mrtvim srcem«. Prihitite gledat našo mladino, ki bo pokazala, kako trdo srce zamori vsak čut pravičnosti in ljubezni. Zelo zanimivo in poučno! Vsi prijatelji mladine ujudno vabljeno!

Zgornja Poljska. Č. g. župnik Anton Šebat leži že 14 dni bolan na protinu v obeh nogah. Zelimu mu skorajšnjega izboljšanja.

Sv. Jurij ob Sevnici. V nedeljo, 16. maja, pridite vsi na izborni in zabavno veselje »Številke gospe Rožmarinke« v petih dejanjih, ki jo priredi Bralno društvo po večernici pri Repenškem.

Guštanj. Guštanski krajevni odbor rdečega križa priredi v korist fonda za nabavo rešilnega avtomobila za meško dolino dne 3. junija, v službu slabega vremena pa 6. junija t. l. popoldne na guštanskem sejmšču tombolo spojeno s koncertom in ljudsko veselico. Ni še preteklo leto dni, ko se je ustanovil guštanski krajevni odbor, že stopa pred javnostjo z velikimi načrti: boče in mora si nabaviti ta neobhodno potrebni avto. Za dosego tega cilja nam jamči odbor, katerega načelo je: »Odpiri roke, odpiri srce, otiraj bližnjemu solze.« Vsa javnost meške doline je dolžna, da odborovo stremljenje podpira in obišče njegovo prvo javno prireditev.

Iz Tržica. Ob zaključitvi damskega in moškega prikrejvalnega tečaja prireditelj udeleženci in vodstvo v telovadnici meščanske šole razstavo risb, ki so jih tekom tečaja izvršili. Risbe predstavljajo raznovrstne kroje, narejene po modnih slikah za damska, moška ter otroška gornja in spodnja oblačila po najnovejši modi. Obenem bodo obiskovalcem na ogled najnovejši modni časopisi in s tem podana prilika, da se sprijaznijo in seznanijo z novo modo. Razstava se odpravi v nedeljo, dne 16. maja t. l., in bo odprta čez polno do 6. ure zvečer. Vstopnine ni. K obilnemu posetu vabimo cenjeno občinstvo iz Tržica in okolice, prav posebno pa vse tiste, ki jim napredek obrtništva ni in ne sme biti prazna beseda.

Braslovče. Tukajšnji Sokol je v nedeljo priredil na Legantu gledališko predstavo »Vozel«. Cella predstava, posebno pa prvo dejanje, kakor se je predstavljalo, je bilo takšno, da ni za mladino. Braslovčki Sokol je s to predstavo na svojem novem odru pokazal, da ni sposoben vzgajati mladino in mu zato naši starši ne bodo zaupali svojih otrok.

izvabiti iz mladih gl v dinamičnem oziru tako uspelo petje. Pevski zbor je odpel nekaj narodnih pesmi, med katerimi so posebno ugajale koruške, lotil se je celo moderne Vodopivčeve pesmice: »Starček roma na gorco, katero je zapel skoro da dovršeno ter Mokranjčev »Drugi šopek narodnih pesmi«, kjer je s svojim krasno izvajanim pianisim zadivil celo občinstvo. Tudi Adamčeva: »Tam gori za našo vasjo je segala do srca. V celni moramo reči, da je otroški zbor g. Preglja v vsakem oziru prvi med celjskimi in da nam more biti le skrajno žal, ko se g. Pregelj kot pevorodja ne udeležuje pri kakem odraščem pevskem zboru. V drugem delu prireditve nastopa nam je pokazal g. ravnatelj Karol Sanein lep zaokrožen polno doneč godalni orkester sestojel deloma iz gojencev glasbene šole, ki so prav krepko in brezhibno sodelovali v družbi z izurnejšimi in izvežbanjšimi starejšimi močmi. — Prihodajo soboto sledi druga produkcija Glasbene Matice, kjer bodo nastopili gojenci druge stopnje.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek, dne 13. maja ob 15. uri pop.: KAR HOCITE. Izven.
Petek, dne 14. maja: JAKOB RUDA. Red F.
Sobota, dne 15. maja: LADJA TENACITY. Premijera. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Četrtek, dne 13. maja: GROFICA MARICA. Izven.
Petek, dne 14. maja: VECNI MORNAR. Red F.
Sobota, dne 15. maja: ZONGLER NASE LJUBE GOSPE. Red B.
Nedelja, dne 16. maja ob 15. uri pop.: GROFICA MARICA. Izven.
Ponedeljek, dne 17. maja: Zaprto.

Danes na praznik sta v Narodnem gledališču dve predstavi in sicer popoldne ob 15. uri se vprizori v drami Shakespearjeve vitezavne komedije »Kar hočete« kot ljudska predstava po značajnih cenah. Zvečer pa se poje v operi Kalmannova opera »Grofica Marica« v običajni zasedbi. Drama ostane zvečer zaprta.

Ladja Tenacity. Kot prihodnja premijera se vprizori v ljubljanski drami Ch. Wildraja komedija »Ladja Tenacity«. Wildrac je sodoben francoski dramatik. »Ladja Tenacity« kaže, kam je krenila po futurizmu, kubizmu, dadaizmu in drugih podobnih novotarijah sedanja mlada francoska dramatika. Razveseljivo je, kako zdrava so tla, na katerih je ta življenska komedija zgrajena. Odlikuje jo ostra karakteristika oseb, preprosta umetniška resničnost in jasen pogled v življenje. Pri nas sodelujejo gg. Vera Danilova, Juvanova, Rogoz, Ostipovič, Gregorin, Medven itd. Režira M. Pugelj. Prva vprizoritve v soboto dne 15. t. m. ob osm uri zvečer. Izven.

Mariborsko gledališče

Repertoar:

Četrtek, dne 13. maja ob 20. uri: OGNJENIK. Ab. B. (Kuponi.) Zadnjičkrat v sezoni.
Petek, dne 14. maja: Zaprto.
Sobota, dne 15. maja ob 20. uri: VESELI KMET. Ab. C.
Nedelja, dne 16. maja ob 20. uri: VESELI KMET.
»Ognjenik« zadnjič v sezoni. V četrtek dne 13. maja ob 20. uri bo zadnjič v tej sezoni zanimi-

va in zelo zabavna veseliga »Ognjenik«, ki je žela pri vseh vprizoritvah mnogo priznanja in obilo smeha.

Proslava 25 letnice umetniškega delovanja ge. Berte Bukšekove. Prihodnji teden bo proslavljala odlična umetnica mariborske drame 25 letnico svojega umetniškega delovanja. Nastopila bo pri tej priliki v naslovni vlogi v Schillerjevi tragediji »Mariji Stuart«. Kdor le količkolj pozna umetnico predvojne razmere slovenskega igrarstva, kdor le količkolj sluti koliko samozatajevanja, koliko volje, koliko poštrevnosti je bilo treba našemu igralcu, bo vedel pravilno ceniti petindvajsetletno kulturno in umetniško delo. Zato je dolžnost vsake kulturne Maribora, da se to redke in častne proslave udeleži v polnem številu ter vsaj na ta način dokumentira razumevanje za našo kulturo in umetnost, ki nam mora biti vodilna zvezda v teh zmehdenih in materialnih povolnih časih. — Iz prijaznosti bo sodelovala v »Mariji Stuart« tudi ga. dr. Zakrajškova, ki bo igrala vlogo kraljice Elizabete v imenovani tragediji.

Knjige in revije

Kraljična z mrtvim srcem. Pravljica kome-dija v štirih dejanjih. Spisal R. Pečjak, glasbene in pevške točke zložil Anton Dolinar. Založil Pomladek Rdečega križa in šolski oder Vesna na meščanski šoli v Tržicu. Cena 15 Din, partitura 10 Din. — Nekje živi kraljična, katere se radi njene zlobe, napuha in častihlepa ter sitnosti vse boji. Svoje podložnike kaznuje kraljična celo za napake, ki jih niso zagrešili. Njen grad je pravcati grad mrtvega srca ter ne pozna ne ljubezni ne milosti, temveč samo stroge močnega ukaze. Dobra vila se kraljičnega krutega ravnanja naveliča in začara grad ter njegove prebivalce. Mesto kraljične posadi na prestol osramočenega kotičaja, kateremu določi kot družico ubogo kuharico. Ostali služabniki se izpremene v kraljevičje in kraljične, kraljičino pa zadene kazen, da mora postati v gradu edina služabnica. Novi gospodarji gradu so brez srca, zasmejujejo služabnico ter ravnaajo z njo tako, kakor je ona prej delala z njimi. Vila ji razode, kaj namerava doseči s to svojo izpremembo. Ko se mera kraljičnega trpljenja napolni, da ne more več sama obvladati dela, pošlje vila kraljični-služabnici druga v osebi devetega zavr-njenega snubca. Ta ji poslej vedno pomaga. Resnična ljubezen ga premagata, da stoji svoji družici ob strani kakor dober tovariš. Končno pa jo prosi za roko, na kar kraljična pristane, kajti sedaj je njene zlobe konec. Zunaj zagrmí, vila razčara grad in njegove prebivalce. Služabništvo, ki je bilo za nekaj časa na mestu gospodarjev otemni spomin na prošlost, tako da pozabi, kaj je bilo v začarani dobi. Dvorec na novo oživi, srca se vnamejo. Dvorjani gromko pozdravljajo svojega novega kralja in kraljico, ki sta sedaj glasnika živih src. Skozi svo igro vidimo goreti srce blage dvorjanice Jelisave, ki vpliva na poslušalce kot angel miru in sprave, ter dviga grešnike s svojo skromnostjo in pobožnostjo. Igra je aktualna posebno v sedanjih gnilih, povojnih časih, ko se je zajedel s sovraštvom človeš, toži dvorjanica Jelisava. Med prisrčnim smenami. »Jaz iščem živih src, a jih nikjer ne najdem več«, oži dvorjanica Jelisava. Med prisrčnim smehom čutimo, kako nas pisatelj z ljubeznijo pridobiva za nekaj boljšega in lepšega, kako nas odvrča od grobe, brezsrčnega materializma ter nas naveda k človečanstvu. Kraljična z mrtvim srcem je bila z velikim uspehom uprizorjena lanske leto v Tržicu in Kranju. Kakor slišimo, jo bodo uprizorili tudi naši bratje v Gorici. Pisana je za otroke in odrasle, zato je prav primerna za naše podeželske odre. Inscenacija je prav lahka. Naroča se pri Pomladku Rdečega križa v Tržicu.

Drobne vesti

Največji angleški duhovnik Rev. Causton meri 6 čevljev in 8 col, t. j. 2 metra in 16 cm.

Angleška visoka zbornica, House of Lords, ima glavno dvorano, katera je tako neakustična, da je govornika težko slišati. Sedaj bodo instalirali mikrofone radi zboljšanja tega nedostatka.

Na Angleškem se vsak dan dvigne dva aeroplana v zrak v svrhu ugotovitve vremena.

Angleži použijejo samo 5 odstot. vseh slaničkov, nalovljenih v angleških morjih, vse druge eksportirajo.

Zobozdravnik angleškega kralja pravi, da je najboljši sredstvo za čiščenje zob ena čajna žlička navadne soli, raztopljene v kozarcu pitne vode.

Polovico zločincev na Angleškem je starih manj kot trideset let.

Londonski zverinjak je pridobil redko žival, namreč skakajočega zajca, kateri se še nahaja prav na južnem koncu Afrike. Skoči 30 čevljev daleč z enim samim skokom.

V britanskih ljudskih šolah je nad 45000 otrok, ki imajo srčno hibo.

Angleška banka Coutts ima še danes striktno določbo, da morajo uslužbenci biti oblečeni v fraku in biti gladko obriti.

Ostriga ima več redilnih snovi, kakor pa katerikoli drugi živež iste velikosti. Tudi je zelo lahko prebavljiva.

Zapestnice in prstani iz las, nekoč tako priljubljeni okraski, zopet prihajajo v modo. To pa zato, ker ima ženski svet dandanes las v izobilju vsled striženja.

Nek strokovnjak pravi, da naj bodo kletke za kanarčke lesene in samo prednja stran odprta ter iz žice. Tako je ptica najlažje obvarovana pred prepihom.

Prebivalstvo mesta Londona je v 14 letih naraslo od 7.300.000 na 7.600.000. Zakonskih žena je v Londonu 877.298.

Lani so iz angleškega okraja Norwich razposlali nad 1 milijon kanarčkov.

Priporočljivo je nositi žepno uro v desnem žepu tovarnika, ker vsak žepni tat bo segel le v levega.

Angleški igralec Hicks, ki je dolgo časa nastopal v dveh predstavah na dan, je imel govoriti nad 20.000 besedi.

Londonska policija šteje 19.898 moštva.

Za vsak film, katerega Angleži prodajo amerikancem, kupijo obratno oni od njih nič manj kot 800 filmov.

V Londonu je okoli 4000 avtomobilov. Za vsak voz mora družba plačati davek v znesku 84 funtov, na leto 25 tisoč dinarjev.

Iz finančnega odbora.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) V finančnem odboru so se na današnji seji odobrile razne prošnje in pritožbe. Tako se je votiralo 15.000 dinarjev za leseni most čez Vlasnico. Kot tretja točka se je sprejela naloga o šolnini za pravoslavno duhovščino, ki je bila pred par meseci narejena, pa je izzvala splošno ogorčenje v krogih pravoslavne duhovščine in povzročila enoten protest pravoslavne duhovščine. Zastopnika Jugoslovanskega kluba sta bila mnenja, da je šolnina notranja zadeva pravoslavne duhovščine in da zato ne spada v finančni odbor in sta se glasovanja vzdržala. Govorilo je več poslancev, nakar se je vršilo glasovanje. Predlog je bil sprejet z 18 proti 3 glasovom, 3 člani so se vzdržali glasovanja. Predsednik finančnega odbora je v nadaljnji razpravi izjavil, da je dal fin. minister vse pravilnike o posebnih nagradah uradništvu v posameznih ministrstvih referentu v proučevanje z nalogo, da izdela splošen pravilnik za vse resore, kateri se bo po odobrenju ministrskega sveta predložil fin. odboru, da ga odobri.

Razcep med radikali se nadaljuje.

Zagreb, 12. maja. (Izv.) Radikalna organizacija v Vinkovcih je imela shod, na katerem so predložili tudi trenutno važna strankarska vprašanja. Radikalna stranka je v Vinkovcih precej močna. Tudi tukaj sta se pojavili dve struji. Mnogi ugledni Srbi, med njimi župan, so zapustili zborovanje z vzkliki: »Z nami, kdor je proti korupciji!« Odšlo je približno 200 oseb. V zborovalnem prostoru jih je ostalo samo 40. Disidenti so osnovali svoj klub in zbrali predsednika. Ta zmaga Ljube Jovanovića je zelo značilna.

Tudi med zagrebškimi radikali se opaža močno gibanje za Ljubo Jovanovića.

Občinske volitve v Dalmaciji.

Split, 12. maja. (Izv.) Ker stoji vsa Dalmacija tik pred občinskimi volitvami, je nastala povsod velika nervoznost. Vse stranke so živahno na delu, da pridobe za se čimveč volivcev. Povsod po Dalmaciji se vrše zborovanja. Dokler niso vedeli, ali bodo volitve, ali ne, ker so radikali širili vesti, da bodo volitve odgojene, stranke niso mogle razviti prave sile. Odkar je pa gotovo, da se volitve vrše, so razvile stranke vse svoje sile. Posebno delavnost razvijajo radiševci, ki so poslali semkaj dr. Sibenika in 10 poslancev, da pomagajo domačim radiševcem. Radikali agitirajo bolj od osebe do osebe, vendar je njihov položaj razmeroma slab. Malo upanja na uspeh imajo samostojni demokrati. Pribičević bi moral priti dne 1. v Split, pa je svoj prihod odgodil. Veliko delavnost razvijata federalistična in pučka stranka. HPS je imela v nedeljo veliko zborovanje v Sinju, a jutri priredi velik shod v Splitu. Shodi bodo tudi po mnogih drugih krajih.

K NOVEMU KAZENSKEMU ZAKONU.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) V zadnjem našem poročilu o novem kazenskem zakonu bi se lahko napačno razumel stavek: Sprejel se je predlog, da naša država ne preganja tujcev, ki so v inozemstvu v škodo tuzemca ponaredili testament ali menico. V pojasnilo omenimo, da je načrt določal, da se novi zakon nanaša na vsakega, ki izvrši izven države kako dejanje proti kralju, državi ali njeni ustavni ureditvi. V to striktno naredbo se je vrnilo ponarejanje menic in testamentov. Tega zadnjega pa gotovo niti oni, ki so načrt delali, niso nameravali. Zato se je ta stvar na predlog v odseku črtala.

AFERA RADE PAŠIĆ—DRAGIŠA STOJADINOVIĆ.

Belgrad, 12. maja. (Izv.) Dopoldne se je pred tukajšnjim sodiščem vršila razprava radi tožbe Rade Pašić—Dragiša Stojadinović. Dragiša Stojadinović je nastopil dokaz resnice in predložil različne dokumente. Zastopnik Dragiša Stojadinovića je dokazal, kako škodljivo je bilo delovanje Rade Pašića za vso državo. Trije branitelji Radeta Pašića, ki sam ni prišel na razpravo, ker je v Opatiji, so skušali dokazati, da Rade Pašić ni tako črn človek, kakor ga slikajo Dragiša Stojadinović in drugi. Razsodbo razglase jutri ob 11 dopoldne.

POTRES V ZAGREBU.

Zagreb, 12. maja. (Izv.) Davi smo v mestu in okolici občutili močan potresni sunek. Aparati na potresnem zavodu so zaznamovali pričetek tresenja ob 2. uri, 12 min., 26 sek., konec pa ob 2. uri, 12 min., 56 sek. Izhodišče je bilo pri Zagrebu. Sunek je bil eden najmočnejših v zadnjih letih.

+ Koliko katoliških duhovnikov je na svetu? Celokupno število katoliških duhovnikov na svetu je tačas okroglo 312.000 (celokupno število ljudi na zemlji približno 1750 milijonov). Od tega odpade na dušno pastirstvo v Evropi 200.324 duhovnikov; za vse ostale dele sveta ostane torej le še okroglo 111.000 duhovnikov. V Afriki pride po en duhovnik na 400 katoličanov in 82.000 poganov, v Avstraliji po 1 duhovnik na 300 katoličanov in 110.000 poganov, na Japonskem po 1 duhovnik na 880 katoličanov in 220.000 poganov, na Kitajskem po 1 duhovnik na 800 katoličanov in 180 tisoč poganov, v Indiji po 1 duhovnik na 860 katoličanov in 100.000 poganov.

Po širnem svetu

Kitajsko.

Dr. Angelo Palmieri priobčuje v »Rimski svetovni korespondenci« zanimiv članek o kulturnem razvoju v ogromni, starodavni kitajski državi. Palmieri piše:

Neprestane revolucije in notranji boji, ki jih preživlja Kitajsko, so le zunanji pojavi silne notranje izpremembe, ki se vrše v tej največji deželi sveta. Izplača se, da si ta proces ogledamo od blizu.

Izobrazba je bila na Kitajskem v vseh časih v velikih časteh. Toda tisočletja se je omejevala na poznavanje kitajskih klasikov. Razen tega je bila predprava zelo majhnega kroga »učenkajov«. Ljudske šole v pravem zmislu besede skoroda niso poznali. Oni, ki so se nameravali posvetiti upravni službi, so morali prej položiti javne izpite. V ta namen so odhajali v velike »šole«, to je v samostanem podobna poslopja, v katerih je bilo po 10—30 tisoč celic. Tu se je vsak učenec zaprl v svojo celico. Skupaj so prihajali v velikih dvoranah, kjer so se pojo učili svojih klasikov, a sredi med njimi je sedel star učitelj, udobno kadil svojo vodno pipo ter jih nadzoroval. Cesarstva vlada je smatrala za zadostno, da je znal kompetent za kako javno službo neko število strani iz klasikov ter je vsaj za silo čital in pisal književni jezik. Menila je, in to po pravici, da tisti, ki te stvari obvlada, tudi drugače ne more biti tepec.

Kitajski znanstveni jezik je nekaj popolnoma drugega nego ljudska govorica. Kdor se ga posebej ne uči, ne more nikdar čitati Konfucija. Niti pisem, ki bi mu jih kdo pisal, ne bo razumel. Kajti v dopisovanju se poslužujejo Kitajci vseskozi »znanstvenega« jezika ter velja kot neotesanec in pokveka, kdor se tega pravila ne drži.

V Evropi se navadno smatra, da je bil Konfucij predvsem ustanovitelj vere in filozof. Temu pa ni čisto tako. Konfucij je bil predvsem kompilator, zbiralec, ki je pred približno 500 leti pred Kristusom zbral najznamenitejša klasična spise kitajske starodavnosti in jim pisal komentarje. Zaradi teh zaslug ga časte kot očeta kitajskega duševnega življenja. Ker so pa klasični spisi povečini verskega značaja, zato se tudi najstarejša kitajska vera imenuje Konfucijeva vera.

Šele v začetku 20. stoletja in šele po padcu cesarske hiše so dobili voditelji mladokitajskega gibanja v roke tudi pouk. Njihova prva naloga je bila, da ustanove čim večje število šol in urede čisto modern pouk po zapadnoevropskem zgledu. Toda vmes so prišle neprestane vojne in roparski pohodi; mnogo novozgrajenih šol je bilo oplenjenih ali izpremenjenih v vojašnice. Od približno 80 milijonov šoloobveznih otrok obiskuje danes dejansko šolo le okroglo 5 milijonov, od tega le približno 200 tisoč deklic. Toda želja po izobrazbi — resnični ali navidezni — je objela najširše kroge. To se vidi med drugim iz ogromne trgovine z očali. V dobri družbi so rožena očala skoroda zahteva etikete, ne zato, da bi se poostiril vid, marveč zato, da se ustvari videz učenega in načitanega človeka. Mnogi imajo v očalih navadno steklo, drugi pa nosijo celo samo roženi okvir brez vsakega stekla.

Posebna težava za šole in knjige je klasični jezik. Besede se ne sestavljajo iz črk, marveč ima vsak pojem svoje lastno znamenje. Tako ima književni jezik 44.440 različnih zna-

menj. Kdo bi se mogel vseh naučiti? Tudi najizobraženejši možje ne spravijo skupaj nad 5000 do 6000 znamenj. Razen tega imajo ena ter ista znamenja v raznih vezvah različčen pomen, v govoru se da razlika spoznati le po naglasu. Za knjige in liste, tiskane v kitajskem znanstvenem jeziku, so potrebni v tiskarnah ogromni predalniki s tisoči predalov za znamenja; na stavne stroje niti misliti ni. Zato streme Kitajci za tem, da bi poenostavili svoje pismo, pri tem pa vendar kolikor mogoče ohranili prvotne oblike. Sploh je to dvojno stremenje značilno za kitajske reformatorje, da na eni strani evropsko kulturo posnemajo, na drugi jo pa kot manjvredno prezirajo in skušajo ohraniti svojo lastno kulturo.

Obenem s preobratom na šolskem polju se je začel na Kitajskem razvijati moderni dnevni tisk. Kakor znano, ima Kitajsko najstarejši časnik na svetu. Ze davno prej nego so v Evropi iznašli tisk, je na Kitajskem izhajal tiskan časnik: današnji »Pekinski list«, ki je bil ustanovljen v 8. stoletju pr. Kr. in je služil nad tisoč let kot uradni list za objavljanje vladnih razglasov. Do leta 1951. je izhajal neredno in »o ga tiskali le z voščeniimi ploščami; od navedenega leta dalje pa je izhajal po štirikrat na mesec, in to z uporabo lesenih plošč. Do srede minolega stoletja je bil to edini list na Kitajskem; tedaj pa je začel ameriški misijonar dr. Allen izdajati mesečnik »Časovni pregled«.

Prvi moderni časnik v kitajskem jeziku je bil »Sun Pao«, ki izhaja od leta 1872. v Šangaju. Danes izhaja samo v Šangaju (1 in pol milijona prebivalcev) približno 100 dnevnikov, od tega večina v kitajskem jeziku. V Pekingu (1.200.000 prebivalcev) izhaja 75 kitajskih listov. Vsi ti listi so dali stari znanstveni kitajščini slovo; prinašajo sicer tod in tam še cele strani v tem jeziku, toda vselej dodejo pojasnilo v navadnem jeziku. Vsi ti listi so izrazito nacionalistični in borbeni v zmislu gesla: »Kitajsko Kitajcem!«

Vpliv modernega časopisja na Kitajsko je ogromen. Listi prihajajo v najoddaljenejšo dolino ogromne države. Seveda je razmeroma malo takih, ki so pismeni; približno 5 do 10 odstotkov vsega prebivalstva. Toda le-ti so vsled svoje izobrazbe naravni voditelji naroda, ki jih visoko spoštuje. Listi sami se trudijo, da bi bili razumljivi najširšim krogom ter prinašajo veliko slik in ilustracij.

Ta kulturni razvoj na Kitajskem prinaša za krščanstvo mnogo koristi, pa tudi škode. Največja nevarnost je v tem, da ne bi se celokupno kitajsko prebivalstvo oklenilo gole časne kulture in se udalo kulturnemu poganstvu, kakor se je to zgodilo na Japonskem. Razen tega je nevaren katoliški misijonizem zagrizen nacionalizem, ki sovraži vse, kar je tujega; vendar je treba priznati, da se sovražstvo do tujstva doslej skoro nič ne obrača proti katoliškim misijonom. V korist pa je novi razvoj katoliški akciji v tem, da omogočuje in olajšuje katoliški pouk; katoliška resnica se more širiti tudi v šolah in tisku. Doslej si je mogel katoliški misijonar le s težavo zadostno prisvojiti priprosti občevalni jezik; glede književnega jezika in poznavanja domače filozofije in literature pa je spadal enostavno med neizobražence. Sedaj se te jezikovne težave rušijo.

Misijonstvu se odpira širše in pristopnejše polje za delo med Kitajci. Od tega dela v prihodnjih desetletjih je odvisna usoda Kitajcev za stoletja.

Narava in ljudje

V moskovskih cerkvah.

»Rulje« prinaša sledeči odlomek iz zasebnega pisma:

Nekatere, večinoma kremeljske cerkve so postale muzeji, nekaj so jih tudi zasedli komunistični klubi, a vse skupaj tvori le mali odstotek splošnega števila. Vse ostale cerkve, kjer se še vrši božja služba, se delijo med tri skupine: »sinodalno, obnovljensko in tihonovsko.

Sinodalna cerkev z metropolitom Vvedenskim na čelu uživa simpatije vlade, ne pa ljudstva. Zasedla je največjo moskovsko katedralo Krista Spasitelja, a njene službe so slabo obiskane. Duhovniki so skoro brez posla. Tukaj delujejo tudi osebni vzroki. Metropolit Vvedenski, glavar »sinodske« duhovščine nadaljuje z javnimi predavanji v Moskvi. Stalno nazadovanje števila njegovih pristavev je vsvarilo pri njem skrajno oslabiljenost. Na večeru »Zavednih kristjanov« v Eksperimentalnem gledišču 4. aprila je neusmiljeno žalil spomin rajnega patriarha Tihona in je končal z napadom na interniranega moskovskega metropolita Petra, češ, da je plačani ogleduh Nikolaja Nikolajeviča. Ovadba pri čeki je dolžnost vernikov, je končal srditi govornik, ker ne sme pustiti, da bi cerkev postala monarhistična igrača. — Ljudstvo je poslušalo v globokem molku in se nihče ni oglasil ne s protestom ne s pritrditvijo.

Obnovljenska cerkev ima najmanj cerkva in vernikov, kljub temu, da zelo povdaja svoje apostolske tradicije iz prvih časov Kristusove cerkve. Ljudi vabi s skupnim petjem in lepimi škofovski pridigami. Odpravili so ikonostas, vpeljali sv. obhajilo pod eno podobo in služijo v živi rušini, ne da v mrtvi cerkveni slovan-

poljski klub »celonočni piec«. Cerkev je bila nabito polna vse tri dni velikonočnih praznikov. Klub je pobiral takorekoč drobtince, ki so padale s cerkvene mize, pa mu je bilo vendar prav.

Pripomniti je treba, da ni več onega divjaškega izživljanja, katero je redno povzročala ob velikih praznikih komunistična omladina pred dvema leti. V Moskvi gre delavec, član strokovne zveze, popolnoma mirno v cerkev, na deželi pa se še vedno ozira, ali ga ne opazujejo.

Zalibog je razvidno iz pisem, ki so mi na razpolago, da je obrodila protiverska propaganda svoj strupeni sad tudi v večjih mestih. Komunistični agitatorji se pomešajo med ljudstvo in nesramno izzivajo med službo božjo. Kričijo n. pr. duhovniku pri povzdigovanju: »Koliko odstotkov (alkohola) ima ta kri?« in slično. Ljudstvo mora molče prenašati te razuzdane medklice, ker ne sme kaznovati razgrajev, ne da bi tvegalo svojo varnost ali vsaj zaslužek. Zasebnih služb takorekoč ni in skoro vsi delavci, oz. nastavljenici so navezani na državno plačo. — Opomba poročevalca.)

Dr. Rp.

Taparellijev načrt za zvezo narodov.

Kakor melone vse velike, v splošno krist usmerjene zamisli je izšla tudi misel o zvezi narodov od katoliškega duha. Na vsak način je je dal točno opredeljeno obliko in trden temelj italijanski jezuit Luigi Taparelli, slavni učitelj cerkvenega prava v Rimu in eden izmed ustanoviteljev rimske revije »Civiltà Cattolica«. Ze pred 84 leti je Taparelli sestavljal popoln načrt za zvezo narodov, ki po svoji etični zamisli in dosledni izpeljavi daleč nadkriljuje versaillesko tvorbo.

Taparelli je oprl svoj načrt na nauk, da so vse dosedanje družabne enote: družina, občina in država izšle iz človekovega družabnega nagona in iz zavesti, da je mogoče velike, skupne cilje doseči le z združenimi močmi mnogih. Iz istega vira mora z napredovanjem kulture poteči potreba, da se med narodi ustvari neka naddržavna enota, ki naj pretresa in sklepa o velikih skupnih vprašanjih več ali tudi vseh držav, da se preprečijo sovražnosti med narodi in vojne. »Ne le v posameznikih živi družabni nagon — izvaja Taparelli — »marveč tudi v narodih in državah, in sicer tem močnejše, čim bolj se širi duševno življenje, promet in trgovina, čim več silov nastaja med narodi sveta. — Ni več daleč čas, ko bosta narode pravno stališče in vzajemnost skupnih potreb prisilila, da ustanove splošno zvezno sodišče namesto dosedanjih priličnih konferenc in posameznih zvez. Države se bodo morale podrediti neki vrsti mednarodnega senata, podobni patrijarhalni vladni pod papeži v srednjem veku. Današnje zveze med malimi državami pripravljajo to bodočo mednarodno organizacijo na podoben način, kakor so nekoč občine pripravljale meščansko enakost in zedinjenje pod narodno vlado.« (Saggio Teorico di Dritto Naturale, 1361 in 1366.)

»Seveda pa bo morala pri tem — izvaja dalje Taparelli — »ostati suverenost posameznih držav nedotaknjena. Država je mnogo potrebnejša, naravnejša enota nego nameravana naddržava, ker potrebam vsake posamezne države skupine mnogo neposrednejše odgovarja; vrhu tega je spričo naravnega samoljubja in različnosti ciljev posameznih narodov izključeno, da bi se ljudje na ljubo splošne, ogromne in zato okorne zveze narodov odpovedovali ugodnostim lastne državnosti.«

Taparelli zveze narodov, ki jo je nazval »etnarhijo« — namestništvo, ni zamišljal kot prave države. Zveza ne bi smela omejevali neodvisnosti posameznih držav. To bi bila utopiija, to bi bilo protinaravno, neizvršljivo in nevdržljivo. Na drugi strani pa zveza ne more biti zgrajena zgolj na pogodbah, pri katerih bi bilo posameznikom prepuščeno, da izstopijo iz zveze, kadar jih je volja. Pri navadnih vezvah je seveda svobodna odločitev pogodbenikov edino merodajna, dočim pa temelji etnarhija na naravnem pravu. »Zato bi morale« — pravi Taparelli — »»»» eni strani varovati neodvisnost narodov, na drugi strani pa vendar najti pota, da se države primorajo, da vstopijo v etnarhijo in njene sklepe v določeni vprašanjih priznajo kot obvezne. Taka vprašanja bi bila obrnitev miru in morale v obojestranski mednarodni sstavi mednarodnega prava in podobno.« Et narhiji bi se morala poleg zakonodajne oblasti zagotoviti tudi posebna sodna in izvršilna oblast, da no bi njene odločbe oslabele le na papirju.

Ze iz teh kratkih podatkov je razvidno, da je Taparellijeva etnarhija vse nekaj drugega nego današnje Društvo narodov. Njegova zamisel temelji na naravnem pravu, ki ima svoj vir v Bogu; to je neravna, organska dopolnitev ustroja človeške skupnosti, na država, ki ni orodje v rokah nekaterih držav, marveč oblast, strogo temelječa na pravu, za vse enako merodajna, za vse enako dostopna in pravična. Vsega tega pri današnjem Društvu narodov več ali manj pozrečano. Očitno pomanjkanje avtoritete in zaupanja vanj. Gotovo bo prišel čas, ko bo poslalo preostanek Društva narodov neobhodna potreba. Tedaj bo treba poiskati Taparellijev načrt!

Gospodarstvo

Bilance bank za 1925.

Ljubljana, 12. maja.

Dne 22. pr. m. smo razpravljali o bilancah večjih ljubljanskih bank za leto 1925. Sedaj pa so objavile tudi že ostale manjše banke svoje bilance za lansko leto. Od vseh denarnih zavodov d. d. dosedaj ni imelo običnega zboru par pokrajinskih zavodov (Merkantilna banka v Kočevju ter nekatere prekmurske kreditne d. d., ki imajo pa bolj značaj kreditnih zadrug in torej za naša razmotrivanja ne pridejo toliko v poštev).

Danes objavljamo statistične rezultate poslovanja 6 manjših bank in sicer so to: Slovenska, Hipotekarna, Zadruga, Prometna, Celjska posojilnica in Obrtna banka. Vsi ti zavodi razpolagajo s kapitalom 24 milijonov dinarjev in z rezervami 2.281.000 Din. Za leto 1925. izkazujejo čisti dobiček v znesku 1.434.000 Din t. j. približno 100.000 Din več kakor lani. Skupno izkazuje vseh 10 slovenskih bank na kapital 113.500.000 Din in rezerve 26.036.000 Din za lansko leto čistega dobička 16.208.000 dinarjev ali približno 2.300.000 Din manj kakor za leto 1924.

Kakor smo ugotovili že v prejšnjem članku, je pripisovati v veliki meri padanje čistega dobička ne samo poslovni konjunkturi, ampak tudi ogromnemu naraščanju davčnih bremen, ki so pri 6 malih bankah narasli za približno 100 odstotkov, torej še bolj kakor pri večjih bankah, kjer so narasli samo za 50 odstotkov.

V zvezi z zmanjšanim dobičkom je tudi nižja dividenda za 1925. kakor za 1924. Le dve banki sta mogli v celi Sloveniji vzdržati dividendo na višini leta 1924. Kar je pač najjasnejši dokaz slabega gospodarskega položaja v letu 1925.

Donos bančnega poslovanja (obresti, provizije itd.) je bil lani deloma še večji kakor za leto 1924, kar je pripisovati veliki razliki med debetno in kreditno obrestno mero. Na drugi strani pa so morali denarni zavodi zaradi množičnih insolventnih odpisati zelo veliko terjatev. To se pozna tudi v zmanjšanju rezervnih fondov nekaterih bank. Splošno mnenje pa je, da se bodo odpisi morali še nadaljevati, k čemur navaja dejstvo, da letos ni opaziti nikakega močnejšega izboljšanja donosnosti poslovanja bank.

V naslednjem podajamo pregled dividend za 1925; (v oklepaju podatki za 1924): Slovenska banka — (—), Hipotekarna banka 8% (10%), Zadruga banka 6% (7 odstotkov), Prometna banka 5% (8%), Celjska posojilnica 10% (10%), Obrtna banka 5% (9%).

Iz teh podatkov je razvidno, da male banke ne morejo vzdržati dividendne višine večjih bank, ki je 9—10% (za 1924 10—12%) in da so morale svoje dividende znatneje zmanjšati kakor večje banke.

Kakor smo omenili že v članku »Industrijski koncerni bank«, se banke vedno bolj odvajajo od sedaj nerentabilnega industrijskega posla in se omejujejo na pravo bančno poslovanje, kar je popolnoma pravilno.

Bilance za leto 1925 kažejo na dejstvo, da postaja konkurenca vedno bolj težka. V primeri z inflacijsko dobo moramo ugotoviti, da se je volumen denarnih operacij znatno zmanjšal (odpadel je n. pr. skoro popolnoma devizni posel, ki je v letih 1919—1923 prinašal bankam velike dobičke, nekaterim tudi seveda izgubo).

Da je ob zmanjšanju volumna bančnih operacij postala konkurenca občutljivejša, je umevno. Tako prihaja vedno bolj na dan problem hipertrofije bank, ki je postal drugod že velevač. Tudi pri nas bo prišlo do procesov, ki so posledica te hipertrofije. Zaenkrat še ni opaziti takih tendenc — o fuzijah še ni dosti govora — toda reševanje tega problema je neizbežno. Čim prej bomo začeli, tem prej bo naše gospodarstvo ozdravelo od inflacijskih pojavov, ki jim v sedanjosti dobi ni mesta.

* * *

Jugoslovanski prometni urad na Dunaju. Dne 10. t. m. je bil na Dunaju odprt jugoslovanski prometni urad.

Naše dijaštvo

Izredni občni zbor A. Z. se bo vršil jutri, v petek, 14. maja 1926, ob štirih popoldne v Akademski dom. Vabljeni vsi tovarši in gg. starešine!

Pevci in igralci ob članov in somišljenikov D. O. L. imajo danes ob 10 sestanek v Akademskem domu v dvorani. Vsi polnočestitno!

Naznanila

Društvo »Pravne prireditve običajni pomladanski izlet na dan 6. junija, t. j. prvo nedeljo v juniju na Tost pri Celju. Člani se na izlet opozarjajo že sedaj, podrobnejši načrt se bo pravočasno objavil.

U. J. N. Z. Odsek mojstrov progovne službe sklicuje za nedeljo, dne 16. maja t. l., ob 10. uri širši sestanek odbora in članov v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet«. Vsi tovarši naj se sestanaka zanesljivo udeležijo!

Radio-klub v Ljubljani ima v petek, dne 14. t. m., ob osmih zvečer v društvenem lokalu »Velešim paviljon« da svoj prvi debatni večer. Govorilo se bo o tehničnih predpilih za postavitev višinskih anten. Člani ujudno vabljeni.

Prostovoljno gasilno društvo na Barju priredi v nedeljo, 16. maja t. l., veliko vrtno veselico na prostoru gostilne Vrbinca, Illova 19. Vzpored jako

Cene v Franciji. Po francoski uradni statistiki je znašal indeks cen v veletrgovini za konec aprila 664 (leta 1913. 100) napram 645 koncem marca letos.

Produkcija ruske industrije. Produkcija sovjetske industrije v marcu letos je imela vrednost 312 milijonov rubljev napram 277 v februarju letos in 244 v marcu lani. V prvi polovici gospodarskega leta 1925—1926 (t. j. od 1. oktobra do 31. marca letos) je znašala vrednost produkcije 1742 milijonov rubljev kar pomeni napram prvi polovici g. l. 1924—1925 povečanje za 44%. Premogovna industrija beleži zvišanje produkcije za 2297 milijonov ton. Nafta so producirali v marcu letos 644.000 ton napram 584.000 tonam v februarju letos.

Nemški jeklarski trust. Iz Berlina poročajo, da je v Düsseldorfu družba »Združene jeklarne« povisala svoj kapital od 50 na 800 milijonov mark, kar pomeni formiranje trusta.

Kulturna sladkorna pesa v Evropi. Letos je posajenih s sladkorno peso v Evropi (brez Rusije) 1.680.000 ha; od tega odpade na Jugoslavijo 44 tisoč ha. — Letos računajo na produkcijo 6.396.000 ton sladkorja (lani 6.658.000 ton). Jugoslovanska produkcija cenijo na 69.000 ton (lani 142.000 ton).

Borza

Dne 12. maja 1926.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.51—13.55 (18.497—13.537), Italija 224.87—226.07 (224.57—225.77), London 275.40—276.60 (274.99—276.19), Newyork 56.545—56.845 (56.65—56.95), Pariz 177.45—179.45, Praga 167.75—168.75 (167.70—168.70), Dunaj 8.00—8.04 (8.002—8.042), Curih ček 10.96048—11.048 (10.9581—10.9981).

Curih. Belgrad 911 (911), Budimpešta 72.20 (72.30), Berlin 123.0750 (123), Italija 20.56 (20.62), London 25.13 (25.105), Newyork 517.12 (516.875), Praga 15.8175 (15.805), Dunaj 73 (72.95), Pariz 16.25 (16.17), Bukarešta 1.00 (1.05), Sofija 3.74 (3.75), Amsterdam 207.85 (207.80), Bruselj 16.25 (16.40), Stockholm 138.45 (138.30), Kopenhagen 135.80 (135), Oslo 111.75 (111.75), Madrid 74.40 (74.30), Atene 6.40 (6.41).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.475, Kodanj 185.05, London 34.38, Milan 28.05, Newyork 707.25, Pariz 22.14, Varšava 69.15. Valute: dolarji 707.10, francoski frank 22.20, lira 27.93, dinar 12.42, češkoslovaška krona 20.915.

Praga. Devize: Lira 135.55, Zagreb 59.475, Pariz 105.30, London 163.95, Newyork 33.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 77—78, vojna odškodnina 313—318, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—194, zaklj. 194, Ljubljanska kreditna 175 den., Merkantilna 100—104, Prašedion 888—872, Slavonska 50 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 85 bl., Trbovlje 340—350, Veveče 100 den., Stavbna 55—65, Šešir 103 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 77.25—78, agrari 42—43.50, vojna odškodnina 312—313, ult. maj 312—313, junij 315—316, Hrv. esk. 104.50—105, Kred. 106—107, Hipobanka 58.50—59.50, Jugobanka 96—96.50, Prašedion 867.50—870, Ljublj. kreditna 175 den., Slavonska 50 bl., Srpska 138 bl., Zem. Bos. 135—145, Eksploatacija 21—22, Sečera 300 bl., Nihag 30 bl., Gutmann 245—250, Slavex 130 bl., Slavonija 35—38.50, Trbovlje 340—360, Veveče 100 den., Drava 205 zaklj.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 770.500, Zivno 736.000, Alpine 220.000, Greinitz 115.000, Kranjska industrijska 295.000, Trbovlje 439.000, Hrv. esk. 127.000, Leykam 132.000, Hipobanka 71.400, Gutmann 300.000, Mundus 1.137.000, Slavonija 44.000.

Blago.

Ljubljana. Les: Hrastovi želez. pragovi, 14x20x1.70 do 1.80 m, fco vag. meja 1 vag. 17—17, zaklj. 17, hrastovi želez. pragovi 14x20x1.60 m, fco vag. meja 1 vag. 16.50—16.50, zaklj. 16.50, trami 3-3, 4-5, 5-6, 7-8, od 4—12 m, fco meja 2 v. 320—320, zaklj. 320, jamborniki, 15 m dolž., na gornjem koncu 18 cm prem., fco vag. naklad. post. 2 vag. 175—175, zaklj. 175. — F r e m o g: Kal. ca. 7000 anticit, Orle, fco vag. skofjice: kosovec, za 1 tona 500 bl., kockovec, za 1 tona 450 bl., orehovec, za 1 tona 400 bl., zdrob, za 1 tona 350 bl., Kal. ca. 4800, fco vagon Ormož: kosovec nad 60 mm, za 1 tona 280 bl., kockovec 35-60 mm, za 1 tona 240 bl., orehovec 20-35 mm, za 1 tona 210 bl., zdrob 10-20 mm, za 1 tona 190 bl., Kal. ca. 3500, fco vagon Novo mesto: kosovec, za 1 tona 170 bl., kockovec 100 mm, za 1 tona 150 bl., orehovec 50 mm, za 1 tona 140 bl., zdrob, za 1 tona 130 bl., rovi, za 1 tona 120 bl. — Z i t o i n p o l j s k i p r i d e l k i: Pšenica 76-77 kg, 2%, fco vag. naklad. p. 302.50 bl., pšenica nova uzana, par. slov. post. za dobavo do 15. 8. 295 bl., za dobavo po 15. 8. 290 bl., koruza tel-quel, ex skladišče Ljubljana 140 bl., koruza, par. Postojna tranz. 178 bl., koruza inzulanka, fco vag. Ljubljana 182 bl., koruza, fco vag. sremska post. 142.50 bl., oves rešetani, fco Novi Sad par. 175 bl., ajda, fco vag. slov. post. 260 bl., proso rumeno, fco vag. slov. post. 210 bl., rž, fco vag. slov. post. 210 bl., otrobi drobnji, fco vag. slov. post. 125 bl., fižol prepelčar, fco slov. post. 270 d., fižol mešanec, fco slov. post. 150 bl., krompir beli, fco slov. post. 60 bl. — S e n o, s l a m a: Seno v balah, polsladko, fco vag. slov. post. 60 bl.

zanimiv. Sodeluje godba na pihala. Za potrebo in dobro vino preskrbljeno. Začetek točno ob treh popoldne. Vstopnina 3 Din; gasilec v kroju prosti. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo gasilnega doma, ujudno prosimo za obilno udeležbo.

Polzvedovanja

Naša se je na Starem trgu pred Bučarjevo trgovino manjša vsota denarja. Lastnik jo dobi v Rožni ulici 11.

Zgubila se je zlata verižna zapetnica v terek dopoldne. Pošten najditelj naj se oglasi v upravi »Slovenca«, kjer izve naslov izgubljenosti ter prejme nagrado.

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah, priporočila po zelo zmernih cenah, trdka

A. KUNC, LJUBLJANA

Ustanovljena l. 1879

Petnajstletnica Ilirije.

Jubilejne prireditve S. K. Ilirije dosežejo svoj vrh v soboto in nedeljo, 15. in 16. t. m., s hazzenskim turnirjem za jubilejni pokal Ilirije in z velikim nogometnim turnirjem za pokal mesta Ljubljane. V hazzenskem turnirju tekmujejo poleg Ilirije in Atene zagrebški prvak ASK in dosedanj prvak mariborskega okrožja Mura iz M. Sobote. Za pokal Ljubljane tekmujejo nogometna moštva HASK-a (Zagreb), Hajduka (Split), Primorja in Ilirije.

Hajduk, ki igra danes kot reprezentanca Splita proti Zagrebu v Zagrebu, nastopi v Ljubljani s svojim kompletnim I. moštvom: Gazzari I — Gazzari II, Bonacič I — Poduje II, Kurir, Deškovič — Poduje I, Benčić, Markovina, Bonacič II, Radič. Moštvo spremlja trener Luka Kaliterna, kateremu zahvaljuje Hajduk svojo sedanjo višino. Odgojil je celotno sedanje moštvo in vcepil moštvo poseben kombinirani sistem škotske šole, kakršnega danes ne zmore niti eno drugo moštvo v državi. Svojo absolutno realno znanje je dokazal Hajduk ne samo doma, temveč tudi v inozemstvu. Zadnja leta je absolviraj dolge turnee v Tunis in Alžir, v Francijo, na Malto in nazadnje v Egipt. Igral je v inostranstvu doslej 18 tekem, od katerih jih je 10 dobil in le 3 izgubil; score teh iger se glasi 38 : 23 za Hajduka. Superiornost njegovega znanja dokazujejo najbolj nazorno rezultati, ki jih je kot reprezentanca splitskega podsazava dosegel napram reprezentancam raznih sportnih centrov Jugoslavije, in sicer proti Sarajevu 6 : 0, Subotici 5 : 1, Zagrebu 2 : 3, 1 : 3, 3 : 1 itd.

Hrvatski akademski SK uživa kot glavni utemeljitelj našega narodnega sporta in kot vodilni klub Zagreba v sportnem kakor družabnem oziru morda še večjo in bolj ukoreninjenost popularnost; velja za najsolidnejši in najuglednejši klub v državi. Kvaliteta njegovega nogometnega moštva vsled nedavnega izstopa treh igralcev ni trpela bistveno, ker razpolaga z velikim kadrom mladih sposobnih moči. Haškovi uspehi širom države so splošno znani, v Ljubljani uživa kot reden gost Ilirije tople simpatije. Gros reprezentančnih teamov Jugoslavije so skoro vedno tvorili Haškovi. Letos je dosegel Hašk pokalno prvenstvo Zagreba. Tudi Hašk se udeležil s kompletnim I. moštvom, katerega spremlja trener Koželuh.

HAZENA.

Propagandne igre ljubljanske Atene in belgrajskega SK v Sofiji.

V okviru velikih sportnih manifestacij v bolgarski prestolici Sofiji na pravoslavno veliko noč sta gostovali tamkaj z lepim uspehom ženski hazzenski družini ljubljanske Atene in našega državnega hazzenskega prvaka BSK. Atena je absolvirala v celem širi tekme ter se je vrnila s potovanja pretekli terek. Jugoslovanske so bile gosti bolgarske nacionalne sportske federacije, ki želi vpeljati v svojih organizacijah hazzeno, deležne izredne pozornosti. Obema propagandnima tekmama med BSK in Ateno je prisostvovalo po poročilih sofijskih listov do 10.000 gledalcev; sofijski tisk piše o hazzeni kot sportu kakor tudi o nastopu obeh klubov z največjim priznanjem. Prav posebnih dokazov simpatij so bile deležne Slovenke, opetovano jih je odlikovala publika pred Belgrajčankami. Propagandni namen turneje se smatra lahko kot popolnoma posrečen, hazzena se uidevne v Bolgariji in kratkem lepo razširila in vdomačiti. Mlade bolgarske hazzenašice, s katerimi so absolvirale Jugoslovanke nekoliko treningov, so jako hvalačene materialje. — Atena je odpotovala iz Ljubljane 28. m. m. Na potu je igrala v Zemunu trening-tekmo s tamkajšnjim akademskim SK z izidom 4 : 4. Skupno z BSK je odpotovala 1. maja iz Belgrada pod vodstvom znanega sportnika Šnerlerja, ki je pripravil celo turnejo. Ob prihodu v Sofijo 2. t. m. je bil prijazen Jugoslovankam izredno gostoljuben sprejem. Rezultat prve tekme med BSK in Ateno 10 : 5 (za BSK), kar za Ateno nikakor ne znači neuspeha. Mladi atenski obrambni bili lahko predvesti napram rutinirani družini jugoslovanskega državnega prvaka svojo običajno dobro igro, lažji posel je imela bolji izkušena napadna vrsta Atene, odlična ji je bila tudi vratarica. Celotni vtis igre obeh družin je bil enak dober. Revanžna tekma naslednji dan je izpadla za Ateno manj ugodno, zgubila je vsled velike nezazloženosti svoje vratarice 5 : 16. 6 golov je dobila že v prvih 5 minutah, nakar je vratarico izmenjala ter s pregrupiranim moštvom dala prav tako lepo in koristno igro kot dan prej. Glavni delež na zmagi BSK je imela oba dneva napadalka D. Popovičeva, katere silni napadi in udarci na gol so zadivili vso publiko; zadala je drugi dan Ateni sama 14 golov. V splošnem se ugajale v prvi vrsti napadalka in obe vratarici. Poleg Popovičeve je ugajala publiki zlasti inteligentna igra Kikičeve, srednje napadalka BSKa, dalja sistematična in sigurna igra ljubljanske srednje napadalka Petričeve II ter najuspešnejše napadalka Atene Zupančičeve. Vzorno igro je podala prvi dan in kasneje v Belgradu tudi atenska vratarica Cimpermanova. — Na povratku je igrala Atena preteklo nedeljo še v Belgradu z reprezentanco Belgrada. Dosegla je tu častni rezultat 2 : 6. Belgrajčka poročila pravilo, da je Atena v tej tekmi ugodno iznenadila. Obramba je igrala z velikim taktičnim razumevanjem in olajšala tako nelahko nalogo vratarice Cimpermanove. Navalo je vzorno vodila Petričeva, dobro sta ji sekundirali Zupančičeva in Jančigajeva. Vodilni gol je dosegla Atena po Zupančičevi. Belgrad je izravnal le s težavo. 3 minute pred odmorom so hali nekoliko popustili, in rutinirane belgrajske igralke so znale to takoj izkoristiti. V drugem polčasu je bila igra docela odprta, napadi obojestranski.

KOLESARSTVO.

Letošnje svetovno prvenstvo bo priredila Unione Velocipedista Italiana (italijanska

kolesarska zveza); tako je sklenil zadnji zbor Mednarodne kolesarske zveze. 24. julija se bodo vršile predtekmne za hitrosno svetovno prvenstvo, 25. julija bodo že odločitvene tekme, tako za amaterje kot za profesionalce, in sicer na Simplonskem dirkališču v Milanu. 29. julija se bo izvozilo amatersko svetovno cestno prvenstvo med Milanom in Torino; obenem bodo v Torino predtekmne za trajnostno dirkanje profesionalov. 1. avgusta bo odločitev svetovnega prvenstva trajnostnih kolesarjev. Pred dirkami se bo vršil 44. kongres Mednarodne kolesarske zveze v Milanu.

Francoski svetovni prvak Grassin je odpotoval v Ameriko, kjer bo tekmoval v najvažnejših dirkah. — Na treptovskem dirkališču (Berlin) je prevozil Wittig 50 km v 48 minutah in pol, v Hannoveru pa Möller 75 km v 1 uri 7 minut in 52 sek. — Osrednjeevropsko prvenstvo dirkanje po cesti, 158 km, je zbralo najboljši švicarske amaterje; zmagal je Litschi, v 5 urah. — Na dirkališču pri Antverpu so dirkali na 100 km, po dva skupaj. Zmagovalec sta porabila 2 uri in 34 minut. V Aachenu je pa vozil Francoz Lejour 10 km v 8:34, 20 km v 17:23; za primerjanje navajamo čas Nemca Nettelbecka v praškem stadionu, 15 km v 13:32, 20 km v 19:25. — Po cesti je prevozil pri Innsbrucku Baumgartner 13 km v 23:38; slaba cesta. Po Frankovski (sev. Bavarska) so vozili najboljši nemški cestni dirkači, čez 380 km; zmagovalec Kemeter je vozil 11 ur in 10 minut. — Na velodromu Buffalo v Parizu je prevozil Linart 100 km v 1 uri 15:18.4, cestno dirkanje po Piemontu, 292 km, jedobil Binda v 11:38, za 50 km je porabil Wittig v Vratilavji 27:06, v 1 uri je prevozil Savall v Berlinu 63.62 km, v Nürnbergu Junghaus 40 km v 44:15.2, 20 km pa v 17:8.8; v treh urah in pol sta prevozila Osmella in Schorn v Kölnu 134 km.

Od 15. maja do 6. junija se vrši dirkanje po Italiji okoli Etap je 12, dolžina pa 3488.7 km. 1. etapa 15. maja Milano—Torino, 278 km; 2. etapa 17. maja Torino—Genova, 284.5 km; 3. etapa 19. maja Genova—Firenze 309.5 km; 4. etapa 21. maja Firenze—Roma 284.5 km; 5. etapa 23. maja Roma—Napoli 249.3 km; 6. etapa 25. maja Napoli—Foggia, 275.3 km; 7. etapa 27. maja Foggia—Sulmona, 250.8 km; 8. etapa 29. maja Sulmona—Terni, 266.2 km; 9. etapa 31. maja Terni—Bologna, 257.3 km; 10. etapa 2. junija Bologna—Udine, 355.2 km; 11. etapa 4. junija Udine—Verona, 290 km; 12. etapa 6. junija Verona—Milano, 288.2 km. Etape smo zato vse zapisali, da naši kolesarji vedo, kako v Italiji vozijo.

1. novembra lani je napravil Francoz Jean Brunier nov svetovni rekord v enournem dirkanju, 120.958 km. Vozil je za vodnikom in za brambo proti vetru. V teh dneh pa beremo, da je delal Bräu, eden najboljših dirkačev sploh, na velodromu Buffalo v Parizu poskuse z novim dirkalnim strojem, ki ima veliko večjo prestavo, kot so sicer običajne. Brez posebnega napora je prišel na 90 km na uro in bo v najkrajšem času šel nad Brunierov svetovni rekord. Francoski strokovni krogi pravijo, da bo uspel.

NEKAJ ATLETSKIH REKORDOV POSEBNE VRSTE.

Atlet Lejtek je v Pragi sunil 15 kg obojoročno v 1 uri 1000 krat. — Gvido Bein iz Grada je s podprjemom dvignil v 4 urah in 48 minutah dvakrat 4 kg od nog do prsi 10.000 krat. — Redam iz Dresdena je na hrbi ležeč sunil z nogami 51 kg v 23 minutah 1000 krat. — Maks Dauthage je leta 1899. dvignil 34 kg od prsi kvišku 845 krat, pa je napravil še vselej počep; brez bremena je napravil v 1 uri 2200 počepov, v 2 urah 4400, v treh pa 6000. — Amerikane Raynor je splezal z rokami in nogami po vrvi 10.87 m visoko v 14.8 sekundah. Amerikane Sanford samo z rokami 5.49 m v 5.2 sekundah, Amerikane Allen samo z rokami 11.58 m v 21 sekundah. — Z eno samo roko se je potegnil na drogu Amerikane Cutler 12krat kvišku, tako da je bila roka pred potegom popolnoma iztegnjena in da je brada po potegu prišla nad držečo roko. — Isti Cutler se je na isti način potegnil z mezinem šestkrat kvišku!!! — Na bradli je skočil ob vpoginjenih lehteh brez koleba Amerikane Strassburger s tremi skoki 4.57 m daleč, s kolebom je pa prišel Conger na 6 m. — Atlet Boudgoust v Strassbourgu je napravil počep, držeč 150 kg v členkih kolena, s 120 kg na ramah je pa napravil Hansen v Københavnu celo 51 počepov. — Bavarec Hans Steyrer je stopil na dva močna stola, se je sklonil in je dvignil s sredincom od tal težo 269 kg. — No, ali bo to zadoستovalo?

ZA MESEC JUNIJ (PRAZNIK PRESV. R. T. PRE SV. SRCE JEZUSOVO)

priporočila

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI cerkvenim zborom:

Foerster, 10 evharističnih pesmi za mešani zbor. Part. 16 Din, glasovi po 4 Din.

— 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. 12 Din.

— Cantica sacra III. del za moški zbor. 30 Din

— Litanije Sreca Jezusovega, 6 Din.

Gum, Litanije in odpevi v čast presv. S. J. 14 D.

Hladnik, Himne za procesijo na praznik presv. R. T. (latinsko) op. 63 za mešani ali moški zbor. 10 Din.

— Pange lingua. Himne za procesijo na praznik presv. R. T. (latinsko) op. 24 za mešani zbor. 10 Din.

Kimovec, Rihar renatus. Zbirka Gospodovih napevov za mešani zbor. Part. 24 Din, glasovi po 8 Din. Obsega tudi več himen za praznik presv. R. T.

— Oče naš, 12 obhajilnih pesmi za mešani zbor. Part. 20 Din, glasovi po 6 Din

Pogačnik, Slava presv. Sreca, 10 pesmi za mešani zbor. Part. 20 Din, glasovi po 6 Din.

Premrl, Slava presv. Evharistiji za mešani zbor. Part. 60 Din, glasovi po 12 Din.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 12. maja 1926.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja		Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Vetar in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
kraj	čas						ob opazovanju	v mm do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	763.4	8.2	87	SE 1	0			povprečni barometer višji ko včrati za 6.4 mm.
	8	763.2	12.3	64	NE 1	0			
	14	761.5	18.4	36	SSW 1	0			
	21	762.7	14.4	57	SSE 2	0			
Zagreb	8	762.8	13.0	75	S 1	0			
		760.7	11.0	75	NE 1	4		1	
Belgrad									
Sarajevo									
Skopje		759.4	14.0	55	W 2	8		1	
Dubrovnik		758.5	17.0	35	NE 1	0		0.5	
Praga	7	761.2	8.0	—	SSW 1	0		0.7	

Sandale

3 vrste ali kilnane
Otroške Din 39.-
Ženske „ 88.-
Moške „ 109.-

Samo pri **Volka**, Ljubljana

Razpoložljive so tudi po poštne povzetju.

Pri znano dobri in solidni postrežbi se prodaja vsake vrste nomlanskega oziroma poletnega modnega, manufakturnega blaga s 1. majem 1926 no

znatno reduciranih cenah v modni manufakturni trgovini

IHL & KÜHAR
prej **KARL SOSS**

Prešernova ulica 2 **MARIBOR** Aleksandrova cesta 9

Specialna mehanična delavnica za popravila pisalnih in računskih strojev

FRANC BAR, Ljubljana

Cankarjevo nabrežje 5, telefon 407

Velika za oga prvovrstnih Radio potrebščin

UČENEC

ki ima veselje do pekarske obrti, se sprejme z vsa ohrbo. — I. LIKEL, pekarnar, ŠT. JURIJ ob Taboru. 3268

Delavca močnega, samskega, za poljska dela in za prenašanje vreč, iščem. Pism. ponudbe na upravnishvo »Slovenca« pod: »Stalna služba« št. 3265.

ABSOLVENT

nizje sadlarske-vinarske šole, mlajša moč, neoženjen, izvežban v drevesnici, zanesljiv, se sprejme na večjem posestvu pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe na: »Stanišlav«, Gornja Radgona.

Vajenca sorejme
Alojzij Primožič, čevljar, Stražišče pri Kranju.

Iščem poštenega potnikla za razpečavanje mleviskih izdelkov proti proviziji. Pism. ponudbe na upravo pod: »Stalna služba« št. 3264.

Prodajalka

specerije in galanterije, mlajša moč, išče mesta, bodisi v mestu ali na deželi. Naslov v upravi pod: »Prodajalka« 3273.

3 stavbne PARCELE

v skupni izmeri 1525 m², so v Sv. Petra predmestju št. 2 ugodno naprodaj. Peščen svet, vodovod in elektrika. Naslov v upravi lista pod št. 3275.

MOTORNO KOLO

3 KS, prodam v dobrem stanju, z 2 prestavama, prosti tek. Cena 5000.— Din. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 3276.

PRODAM po nizki ceni več hrastovih, orehovih in mehkih SPALNIH in KUHNJSKIH OPRAV. — Josip Kuršnik, mizar, Zg. šiška št. 51. 3277

HARMONIJ

naprodaj pri »Naši Slogi« Ljubljana, Poljanski nasip št. 10. 3283

Lastniki gramofonov!

Vsa popravila na gramofonih in drugih godbenih strojih se izvrše strokovno pod garancijo, samo v delavnici za popravila gramofonov A. RASBERGER, Ljubljana, Tavcarjeva 3. — Posamezni deli gramofonov vedno v zalogi.

Stavbišče

20.000 m² naprodaj pod dobrimi pogoji skupaj ali v parcelah. — Stavbišče leži v sredini treh vel. tovarn ob cesti. **MARIJA DEŽMAN**, Javornik 41, Gorenjsko. 3249

Mlin išče dobrega, poštenega samskega Hlapca, vajenega konj. Pism. ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Stalna služba« 3263.

Platneni

la nemški izdelek tudi na vezalke z usnjato ali leseno peto

Edino pri Volka Ljubljana

Razpoložljive so tudi po povzetju.

STANOVANJE

se zamenja v Sp. šiški, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritliklin, za enako ali večje v sredini mesta. Ponudbe pod: »ZAME-NJAVA« 3237 na upravo »Slovenca«.

CENO NAPRODAJ:

Postelje, omare, pisalna miza, stoli, lestenec itd. Erjavčeva cesta št. 16 (od pol 2 do 5).

KAVARNA in GOSTILNA

v mestu, v zelo prometni ulici, se proti odkupu inventarja takoj odda v najem. Potrebna gotovina Din 15.000. Zelo nizka najemnina. Prevzem takoj. Pism. ponudbe do 15. t. m. na upravo lista pod: Dobičkanosno 3289.

Gene to polegajo potri v Tekstilbazar

na Kerkovem trgu 10

Ne moreš se zoperstavljati izloženim cenam da ne bi kupil!

Vsled opustitve obrti prodam ugodno čevljar. **ORODJE**, stroje in sobno opravo. **Marija Dollenc**, Gosposvetska c. 8.

CITRAŠI in CITRAŠINJE!

IZŠLE SO ZA CITRE »TRI PESMI«:

1. Jaz bi rad rudečih rož.
2. En starček je živel...
3. Ti si urce zamudila...

Dobe se proti predplačilu 8 Din le pri podpisnem, ker je zaloga prav majhna. Najbolji zvezek XI. (Koroške) 20 Din. Najceneje »Slov. nabožna« za citre, 8 Din. Šaljiva »Petalinkova ženitev« 4 D. Priporočila se Iv. Kiferle, Ljubljana, Krojaška ulica št. 8, II. nadstr. 3250

PRODA SE HIŠA

s kovačnico in vrtom, obsegajoča 4 sobe in 3 kuhinje ter druge pritlikline, oddaljena 5 minut od kolodvoru na Ljutomerski cesti št. 22 v Ptuj. Cena se poizve pri lastniku istotam. 3262

Pozor, hišni kupci!

2 hiši z vrtom in lokalom, pripravnim za vsako obrt, blizu Glavnega trga v Mariboru, na najlepšem prostoru, stanovanje takoj na razpolago, se prodajo po jako ugodni ceni 120.000 D. Resni kupci se vabijo. — Informacije daje uprava »Slovenca« v **MARIBORU**.

PLAŠČE za motor-bicikle in male automobile

KOVČEG ZA AUTO

3-tonski TOVOR. AUTO znamke »Spa«

REZERVNE DELE za to-vorni auto »Spa«

poceni prodam.

Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3233.

DRVA bukova in hrastova, 1 m dolga, se kupijo za takojšnjo dobavo. Ponudbe postavno vagon nakladalna postaja na: Poštni predal št. 152 — Ljubljana.

Narodni dom **OSET**

Štajerska klet **MARIBOR**

Izbrano vino, pivo, hrana, keglišče. Znižane cene

Dvokolesa znamk Tribuna, Diamant, Favor, Styria, Frera, Bianchi, Champion, Record, Prezision, Legnano v zalogi. Pnevmatika najfinije vrste Dunlop, Michelin, Pirelli itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. Ceniki franko, prodaja na obroke.

F. BATJEL, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4

IŠČEM žensko ali moško moč, sposobno in večjo v ondolanju in manikiranju, za damski oddelek. Nastop 15. maja. — **ANIE SLANINKO**, brivski salon, TUZLA (Bosna).

Razprodaja!

Oblastveno dovoljena prestovoljna popolna razprodaja. Prodajalo se bo: ure, verižice, uhane, prstani, zapestnice, namizna oprava iz pravega in kina-srebra, šivalni stroji in dvokolesa za moške in ženske, itd. Ne zamudite si ogledati te ugodne prilike!

Za mnogobrojni obisk vabi trdka

JOS. ŠELOVIN - ČUDEN

LJUBLJANA — MESTNI TRG 13.

NA VAGONE in NA DROBNO

bukova in hrastova DRVA

ter BUKOVO OGLJE lastne produkcije, vsakovrsten OKROGLI LES, dalje TRBOVELJSKI PREM-OG, MAVEC po konkurenčnih cenah pri trdki **D. MARUŠIČ**, Ljubljana, Sv. Petra c. 40.

Valjčni mlin

IVAN KURALT

Domžale

nudi po najnižjih dnevnih cenah:

pšenično krušno moko, koruzni zdrob, koruzno moko za polento, pšenične (srednje debele) otrobe in druge mlevske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Vsegamogočnemu je dopadlo poklicati k Sebi našo preljubljeno hčerko, sestro, teto, svakinjo, gospodično

Angelo Klander

vlagalko Jugoslovanske tiskarne

včeraj dne 11. maja ob pol 6 popoldne po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek 13. maja ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 12. maja 1926.

ZALUJOCI OSTALI.

Mehanično umetno vezenje

zastorov, pregrinjaj, perila, monogramov, oblek itd., fino belu in barvastu entlanje, azuriranje, predtiskanje

Matek & Mikeš, Ljubljana

Dalmatinova ulica št. 13

Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinišja izvršitev, najnižje cene in najkvalitetnejša postrežba.

MESEČNI POSTRANSKI ZASLUŽEK 2.220 Din!

Za Slovenijo, Hrvatsko in Srbijo se iščejo zastopniki za zelo koristen predmet, pripraven za vsakega. Potreben kapital samo Din 66. Cenj. ponudbe na **VEFRAN**, Moravče, Slovenija.

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku, Kerkov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 2922

PRODAM HIŠO

s štalo, vrtom, njivami, gozdom in travnikom, na zelo mirnem gorenj. letovičarskem kraju, pol ure od kolodvoru, za 70.000 Din. event. v najem. **Ciril Gašperin**, trg., Mojstrana.

Omara za led in Biljar-karambol

se ceno prodaja

Dopisi pod »Omara« ozir. Biljar« št. 3104

Em. Fischer

Z GORE, Srdnička ul. 3, Jurčičeva ulica št. 6

dobavlja privatnikom dvokolesa, dele za vrtne kolesa, šivalne stroje, ter nogometne žoge, tehnične potrebščine po najnižjih cenah

Sportiska družstva, mehaniki in obrtniki: določite popust. — Za hitvežite brezplačni ilustrovani katalog.

Galica

ANGLESKA

Žveplo

najfinišje vrste se dobi po najnižji ceni pri **Ivan KORAŽIJA**

ZELEZNINA

Maribor

pri kolodvoru.

Notarskega kandidata

tudi novince, sprejme ljubljanski notar. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »V.« št. 3235.

KREDENCA za jedilnico lepa, moderna, naprodaj. **Sajovic**, škofja 13, dvor.

Iščemo 300 sposobnih KROJAČEV

za boljše konfekcije. Ob osebni predstavi morejo takoj stopiti v delo. Pism. ponudbe se ne nvažajo. **MEHANIČNA TVOR-NICA ODJELA D. P.** — ZAGREB, Savska 20.

Likarice

izvežbane damskega perila za večje podjetje se takoj sprejmejo. — Naslov v upravi pod št. 2740.

ORGANIST

išče službo.

Najrajši v Slov. goricah. Ponudbe na upravnishvo »Slovenca« v Mariboru pod šifro: »Zvest« 3239.

Celo življenje traja, — v par letih se izplača

WECK-ova

prilaga za vkuhanje. — Tovarn. zaloga: **FRUCTUS**, Ljubljana. Tudi na obroke!

Izurnjena **ŠIVILJA** gre šivat na dom. Čopova c. 3 (I. nadstr., vrata 4.)

PRAKTIKANTINJA

z 2-mesečno prakso, išče mesta v pisarni. Naslov v upravi pod št. 3164.

KLAVIRJI!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrst. instrumentov različnih tv.črk, kakor tudi lastni izdelki. Poseben oddelek za popravila. Uglasčevanje in popravila za »Glasb. Maticos«, Konservatorij in tudi za druge institute se izvršujejo od moje trdke. Točna postrežba, zmerne cene tudi na obroke. — Izdelovalec klavirjev **R. WARBINEK**, Ljubljana, Hilsnerjeva ul. 3.

Klobuke, perilo, sandale, majice, dežne plašče, dežnike, čevlje itd.

nudi po konkurenčni ceni

JAKOB LAH, MARIBOR, samo GLAVNI TRG 2

Zahtevajte in kupujte edino le naše domače

Ciril in Metodove vžigalice

dobijo so povsed. — Glavna zaloga pri trdki **IVAN PERDAN, nasledniki v Ljubljani**

Globoke žalosti potrti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, tašča in babica, gospa

Emilija Golob roj. Stampetta

graščakinja

danes, dne 11. maja t. l. ob pol 2 popoldne, v 73. letu starosti, po kratki in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljske ostanke nepozabne rajnice položimo v četrtek, dne 13. maja t. l. ob 3 popoldne v rodbinsko rakev na Lesnem Brdu k večnemu počitku.

Lesno Brdo, dne 11. maja 1926.

FRANC in MILČI, otroka.

MALVINA, sinaba. — **MIROSLAV**, vnuk.

Prosimo tihega sožalja. — Vence hvaležno odklanjamo.

Prisilna dražba

nekdanjega Jarnovičevega posestva v Dramljah pri Sv. Juriju ob južni žel. se vrši dne 28. maja 1926. pri Okrajnem sodišču v Celju ob 9 uri popoldne. Dražba posestva se vrši v treh skupinah in znaša najnižji ponudek za prvo skupino Din 42.011.15, za drugo skupino Din 16.629.70 in za tretjo skupino Din 19.108.85. Posestvo ima jako lepo in ugodno lego. Poleg gospodarskega posloplja in lepe hiše, v kateri je trgovina in gostilna, se nahajajo obsejni travniki, njive, gozdovi in lep vinograd.

GASPARI & FANINGER

Tovarna trikotaže in perila

MARIBOR, Ruška cesta št. 15

Priporočila svoje izdelke letnega blaga kakor: otroške veslarske majice in moške mornarske maje v različnih vrstah in izdelavah, sokolske maje, mrežaste maje, kopalne hlače ter kopalne obleke za moške in ženske in damske reform trikot hlače Nadalje obveščamo naše cenjene odjemalce, da izdelujemo že zimsko trikotažo v najboljših vrstah ter sprejmemo lahko naročila za vsako količino in dobavljivo za avgust ali september mesec

Prodaja se samo trgovcem

**Edino največje in
in najmodernejšo
podjetje posebno
te vrste v Sloveniji**

Veleprazžarna kave

Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg 21

Telefon interurban 476
Brzjavljaj;
Meznarič Maribor
Trgovci, zahtevajte ponudbe!

L. MIKUS
LJUBLJANA, MESTNI TRG 13
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo preoblečejo

V konkurzu zapuščine Juri'a Kac v Polzeli

proda se

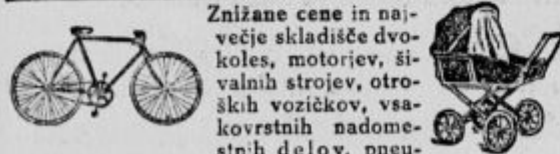
iz proste roke zemljišče vlož.
štav. 386, Polzela. — To po-
sestvo obstoja v glavnem iz v ne-
posredni bližini kolodvora stoječe
hiše, v kateri se je v zadnjih letih
izvrševala pekarska in trgovska
obrt. — Ponudbe se naj stavijo
do 30. maja t. l. upravniku mase

dr. J. Skoberne, odvetniku v Celju

ki daje tudi potrebna pojasnila.

RAZNI VOZOV

kakor hotelski omnibus za 8 in 12 oseb,
napoln krita kočija (navadna kolesa),
" " " (gumijeva kolesa)
in en Kaupé voz. — Vse dobro ohran-
jeno (dunajski izdelki), za primerno
zmerno ceno **napredaj**. — Dopisi na
upravo „Slovenca“ pod „vozovi“ št. 3106

Znižane cene in naj-
večje skladišče dvo-
koles, motorjev, ši-
valnih strojev, otro-
ških vozičkov, vsa-
kovrstnih nadome-
stnih delov, pneu-
matike. Posebni oddelek za popolno popravo, emai-
liranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov,
šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki
franko. „TRIBUNA“ — F. B. L., tovarna
dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

Občina Šoštanj — mesto — bo oddala gradnjo ene

pettanovanjske hiše

proračunjene na 310.000 Din potom ofertalne lici-
tacije najnižjemu ponudniku. Načrt in plačilni po-
goji so na razpolago v občinski pisarni. — Pism.
ponudbe se sprejemajo do dne 30. maja 1926 do
10. ure dopoldne v občinski pisarni. 3260

Dobra gospodinja

ki pozna zdrava načela štedenja s časom, denar-
jem in perilom, rabi za pranje samo pristno

Zlatorog terpentinsvo milo,

ki napravi perilo snežnobelo in dišeče in jo vrhu tega
tu pa tam prijetno preseneti s pristnim zlatnikom!

Modne kamgarne in ševijote

v veliki izbiri po ugodni ceni

najdete

v obče znani nad 50 let obstoječi
manufakturni trgovini

**R. Miklauc, „Pri Škofu“,
Ljubljana**

Zunanjim naročnikom se pošlje tudi po pošti

GRIČAR & MEJAČ

samo Šelenburgova ul. 3

najsolidnejša
ter znano najcenejša
moška in damska konfekcija.

Za stalno službo SE IŠČE več
izurjenih **PLETILK**

Ponudbe na upravnštvo „Slovenca“ pod šifro:
„STALNO TAKOJ ŠT. 3228.“

Za jugoslovanske patente

Štev. 1331 od 1. januarja 1923 na:
Postopek za izdelovanje finonitne svile iz viskoze
(Verfahren zur Herstellung von feinstfädigem Viskose-Glanzstoff).

Štev. 1301 od 1. januarja 1923 na:
Postopek za izdelov. najfinejnitne svile iz viskoze
(Verfahren z. Herstellung feinstfädiger Viskoseseide).

Štev. 1892 od 1. januarja 1923 na:
Postopek za proizvod. najfinejnitne viskoze-svile
(Verfahren z. Herstellung feinstfädiger Viskoseseide).

Štev. 1309 od 1. januarja 1923 na:
Postopek za izdelovanje niti iz viskoze
(Herstellung von Viskosefäden)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na:

Ing. MILAN SUKLJE, Ljubljana, Šelenburgova 7/L

V SLUŽBAH JAVNOSTI

Tovarna čevljev in usnja
d. d.

nudi

Moške usnjene polčevlje za 269 Din	Damske usnjene polčevlje za 199 Din
Moške platnene " " 129 Din	Damske platnene " " 99 Din
Otroške platnene polčevlje za 69 Din	

Prešernova ulica št. 7

Beograd
Sarajevo
Osijek
Novi Sad
Sombor
Brod n/S.

Maribor

Split

Zagreb
Subotica
V. Bečkerek
Skoplje
Dubrovnik
Zemun